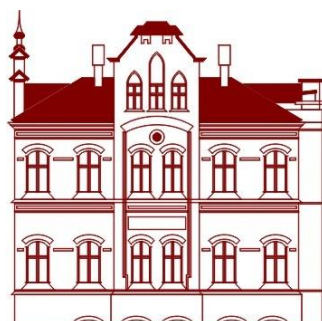

MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUBLIŃCU

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w LUBLIŃCU w 2016**

Lubliniec, styczeń 2017

Spis treści

I. INFORMACJE OGÓLNE.....	4
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	11
1. CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA	12
2. PRACA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH	16
III. SYSTEMOWE WSPARCIE DLA OSÓB I ICH RODZIN DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM I ODCZUWAJĄCYCH SKUTKI PRZYMUSOWEGO POZOSTAWANIA POZA RYNKIEM PRACY.....	18
1. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE	19
IV. WIELOZAKRESOWY SYSTEM WSPIERANIA.....	20
1. ASYSTENT RODZINY – WSPARCIE DLA RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ	21
2. PUNKT KONSULTACYJNY	23
3. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I PROCEDURA	26
„NIEBIESKIE KARTY”	26
4. PROGRAM WIELOLETNI „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	28
5. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM	30
V. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH ŚRODOWISK RODZINNYCH.....	33
1. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	33
VI. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY.....	36
DLA SENIORÓW	36
1. USŁUGI OPIEKUŃCZE	36
2. DOM DZIENNEGO POBYTU „KLUB SENIORA”	40
3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	43
VII. WIELOZAKRESOWY SYSTEM INTERWENCJI SOCJALNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH	46
I POZOSTAŁYCH POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA	46
1. PROGRAM UDZIELANIA POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM	46
2. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE	47
VIII. MODEL WSPÓŁPRACY I REALIZACJI CELÓW POMOCY SPOŁECZNEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ	49
1. WSPÓŁPRACA Z BANKIEM ŻYWNOŚCI W CZĘSTOCHOWIE.....	49

2. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA – PODPROGRAM 2016.....	50
3. PUNKT DORAŻNEJ POMOCY.....	51
4. WSPÓŁPRACA Z INNYMI STOWARZYSZENIAMI I INSTYTUCJAMI.....	51
5. IMPREZY, AKCJE REALIZOWANE PRZEZ MOPS I SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.....	52
IX. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH.....	53
1. KARTA DUŻEJ RODZINY.....	56
2. ŚWIADCZENIA RODZINNE	57
3. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY.....	58
4. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE.....	60
X. DZIAŁ FINANSOWO – KSIĘGOWY.....	62
XI. DZIAŁ ADMINISTRACYJNO – KADROWY	64
1. ZATRUDNIENIE.....	64
2. SZKOLENIA.....	65
3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	67

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu powołany został Uchwałą Rady Miejskiej Nr 48/XIII/90 z dnia 27 kwietnia 1990 r. Ośrodek działa na podstawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatwierdzonego uchwałą Nr 313/XXIX/2016 Rady Miejskiej w Lublińcu z dnia 15 grudnia 2016 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego zarządzeniem Nr 91 Burmistrza Miasta Lublińca z dnia 23 czerwca 2008 r. (z późn. zm.).

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zakres wykonywanych przez Ośrodek zadań są: ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169).

W roku 2016 w sferze działań pomocy społecznej znalazło się około 5 % mieszkańców Lublińca (w 2016 roku liczba mieszkańców miasta wynosiła 23 808) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 586 rodzin, składających się z 1188 osób.

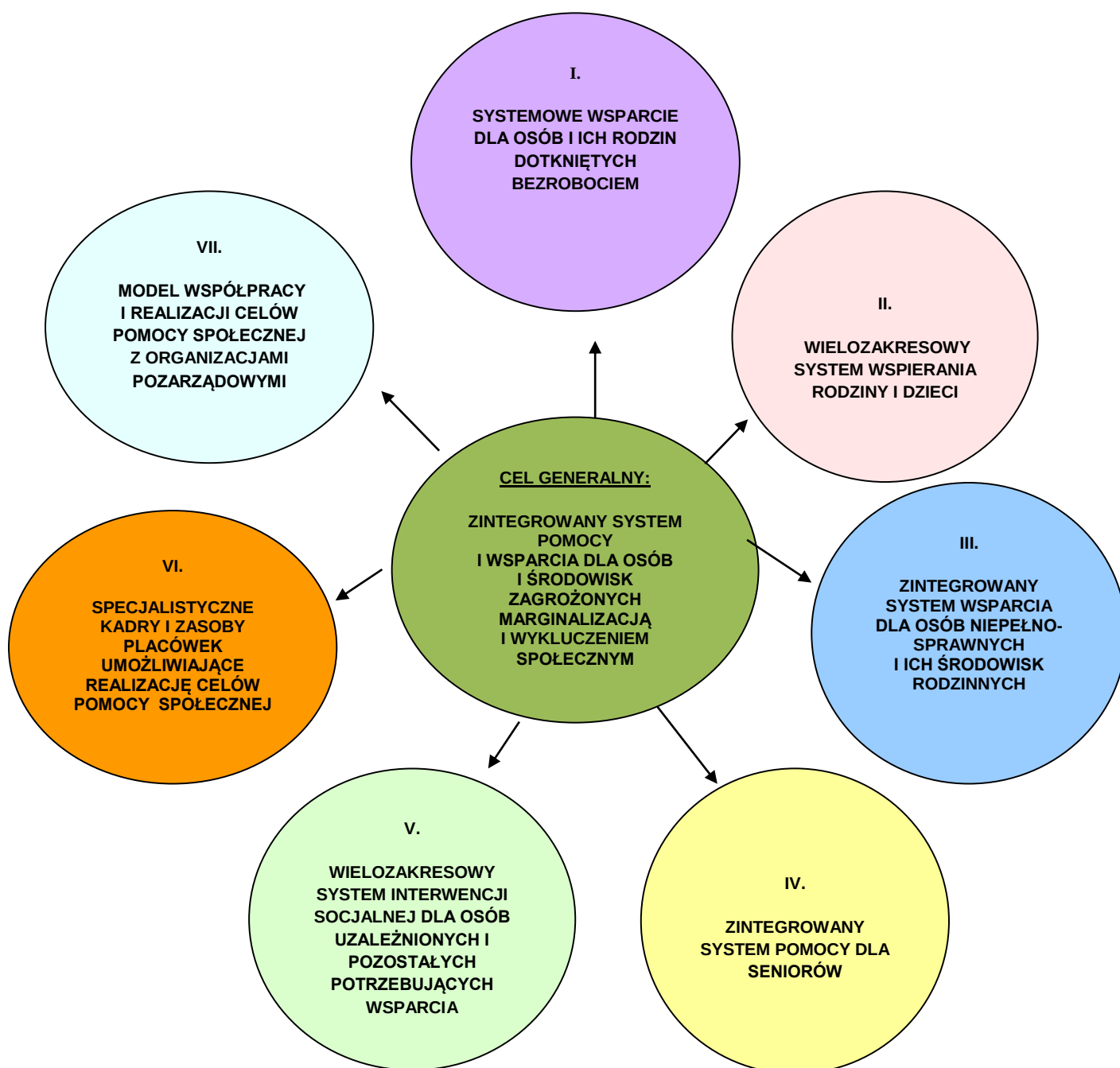
W celu realizacji zadań (świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej) przeprowadzono 2477 rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydano 3471 decyzji administracyjnych.

Kontynuowano działania w zakresie realizacji zadań ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dodatkowo realizowano rządowe programy dotyczące wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Nowym zadaniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu od kwietnia 2016 była realizacja Programu „Rodzina 500+”. Dział świadczeń rodzinnych w 2016 roku kontynuował realizację zadania w formie przyznawania Karty Dużej Rodziny.

W 2016 roku wydano 1904 decyzje w sprawach o świadczenia rodzinne (tj. zasiłki rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia rodzinne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie), 184 decyzje w sprawach funduszu alimentacyjnego (w tym wierzycielom oraz dłużnikom) oraz 1697 decyzji o przyznaniu świadczenia wychowawczego.

Realizacja działań w oparciu o ww. akty prawne odbywała się zgodnie z określonym w „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020” celem głównym i priorytetami strategicznymi przedstawionymi poniżej.

Cel generalny i priorytety strategiczne „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata „2012 – 2020”

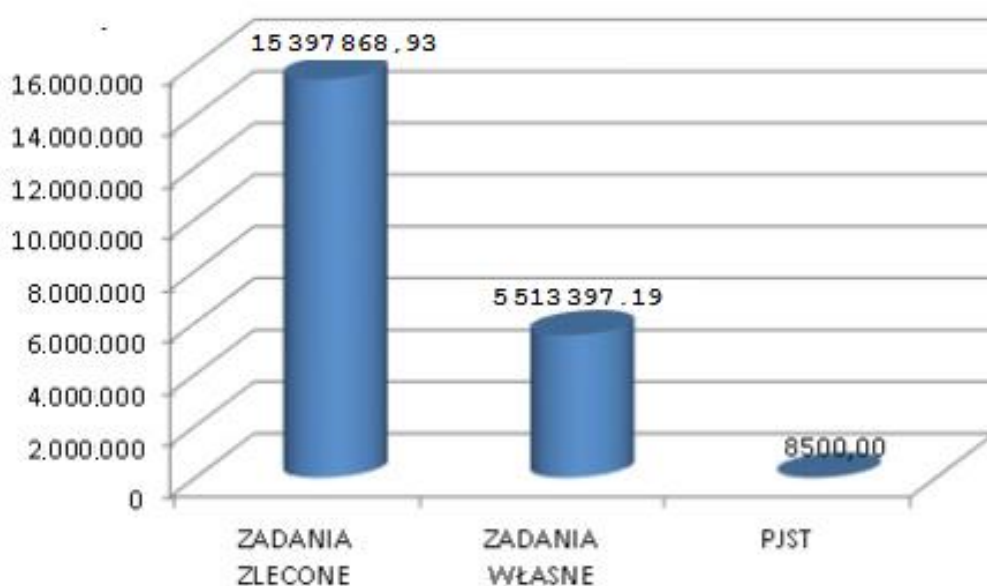
Na realizację zadań pomocy społecznej Ośrodek otrzymuje środki, które pochodzą z budżetu miasta, dotacji z budżetu państwa, porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego, a zadania dzielone są odpowiednio na zadania własne, zadania zlecone oraz zadania realizowane w ramach porozumień.

Wydatki na pomoc społeczną w 2016 roku wyniosły ogółem: 20.919.766,12 zł, z czego:

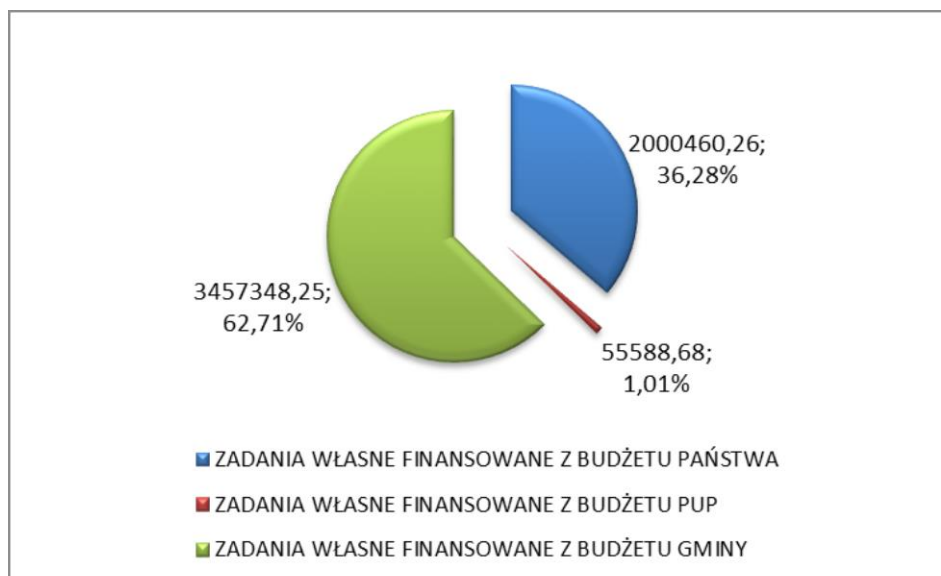
- 15.397.868,93 zł stanowiły wydatki realizowane jako zadania zlecone,
- 5.513.397,19 zł stanowiły wydatki realizowane jako zadania własne,
- 8.500,00 zł stanowiły wydatki na zadania publiczne realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego

WYDATKI MOPS 2016			
RODZAJ		KWOTA	UDZIAŁ
ZADANIA ZLECONE		15.397.868,93	73,60%
ZADANIA WŁASNE	FINANSOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	2.000.460,26	9,56%
	FINANSOWANE Z BUDŻETU GMINY	3.457.348,25	16,53%
	FINANSOWANE PRZEZ PUP	55.588,68	0,27%
PJST		8.500,00	0,04%
RAZEM		20.919.766,12	100,0%

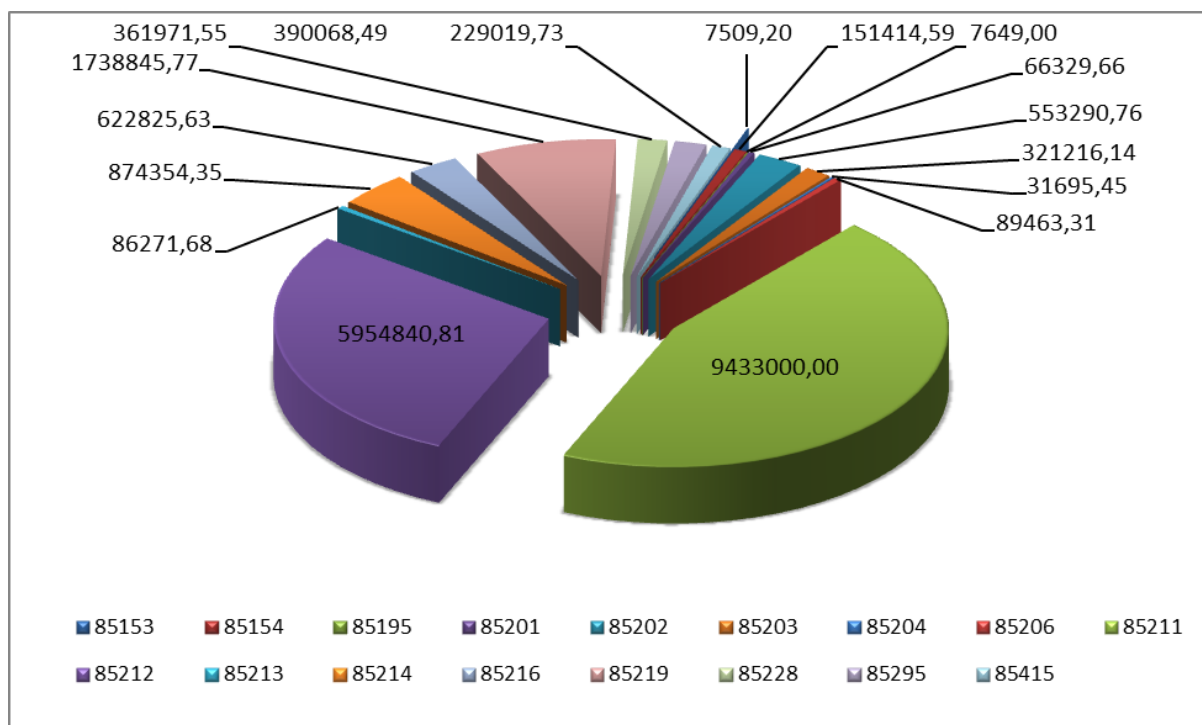
WYDATKI MOPS WEDŁUG RODZAJU REALIZOWANYCH ZADAŃ

PODZIAŁ ZADAŃ WŁASNYCH NA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

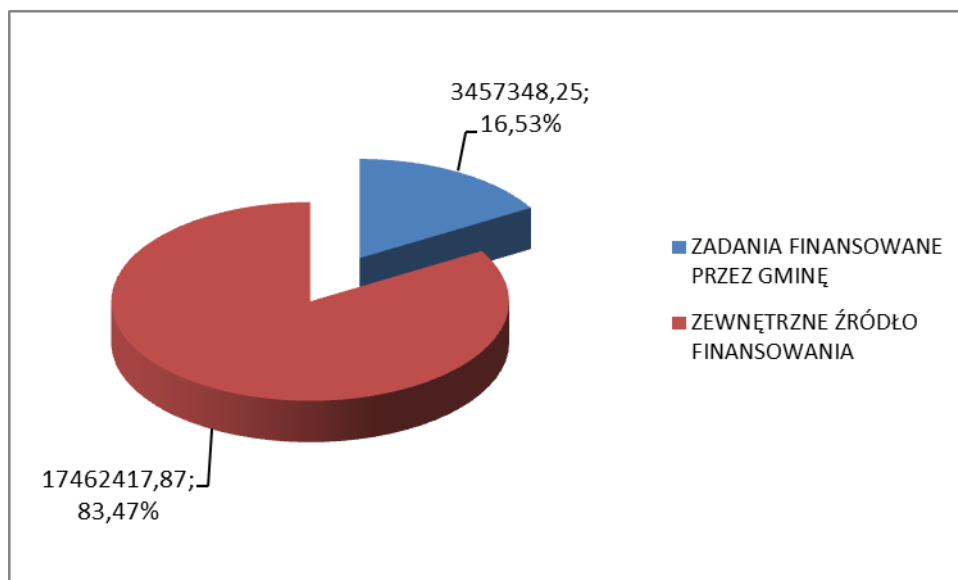
CHARAKTERYSTYKA WYDATKÓW MOPS Z PODZIAŁEM NA ROZDZIAŁY

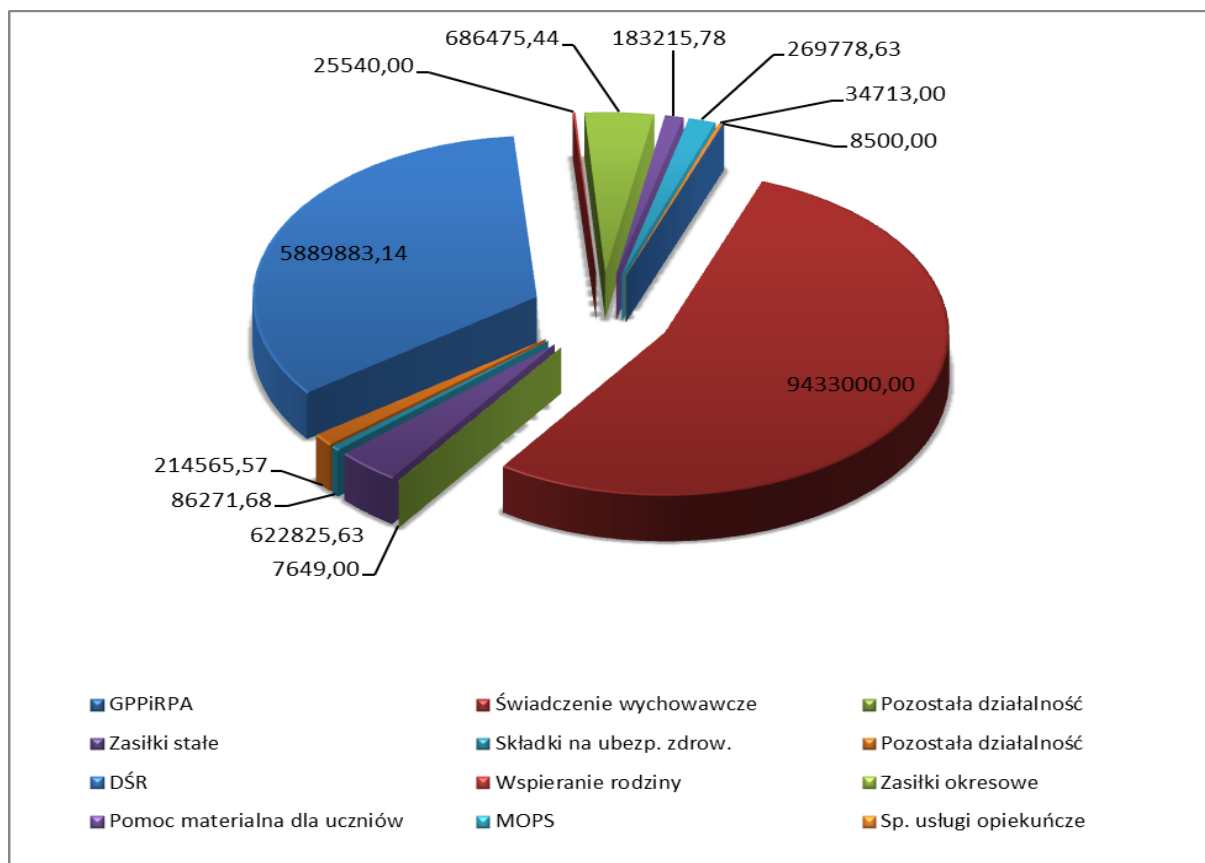
Rozdział	Nazwa	Kwota ogółem	Zewnętrzne źródło finansowania	Środki gminy	%
85153	Przeciwdziałanie narkomanii	7.509,20	0,00	7.509,20	0,04%
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	151.414,59	8.500,00	142.914,59	0,72%
85195	Pozostała działalność	7.649,00	7.649,00	0,00	0,04%
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	66.329,66	0,00	66.329,66	0,32%
85202	Domy pomocy społecznej	553.290,76	0,00	553.290,76	2,64%
85203	Ośrodki wsparcia	321.216,14	0,00	321.216,14	1,54%
85204	Rodziny zastępcze	31.695,45	0,00	31.695,45	0,15%
85206	Wspieranie rodziny	89.463,31	25.540,00	63.923,31	0,43%
85211	Świadczenie wychowawcze	9.433.000,00	9.433.000,00	0,00	45,09%
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	5.954.840,81	5.889.883,14	64.957,67	28,47%
85213	Składki na ubezpiecz. zdrow. opłacane za osoby pob. niektóre świadczenia z pomocy społ. oraz niektóre świadczenia rodzinne	86.271,68	86.271,68	0,00	0,41%
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne	874.354,35	686.475,44	187.878,91	4,18%
85216	Zasiłki stałe	622.825,63	622.825,63	0,00	2,98%
85219	Ośrodki pomocy społecznej	1.738.845,77	269.778,63	1.469.067,14	8,31%
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	361.971,55	34.713,00	327.258,55	1,73%
85295	Pozostała działalność	390.068,49	214.565,57	175.502,92	1,86%
85415	Pomoc materialna dla uczniów	229.019,73	183.215,78	45.803,95	1,09%
	RAZEM	20.919.766,12	17.462.417,87	3.457.348,25	100,00%

Analizując wydatki w 2016 r. ze względu na źródło finansowania – z zewnętrznych źródeł sfinansowano 83,47 %, natomiast ze środków gminnych sfinansowano 16,53 % wydatków ogółem MOPS.

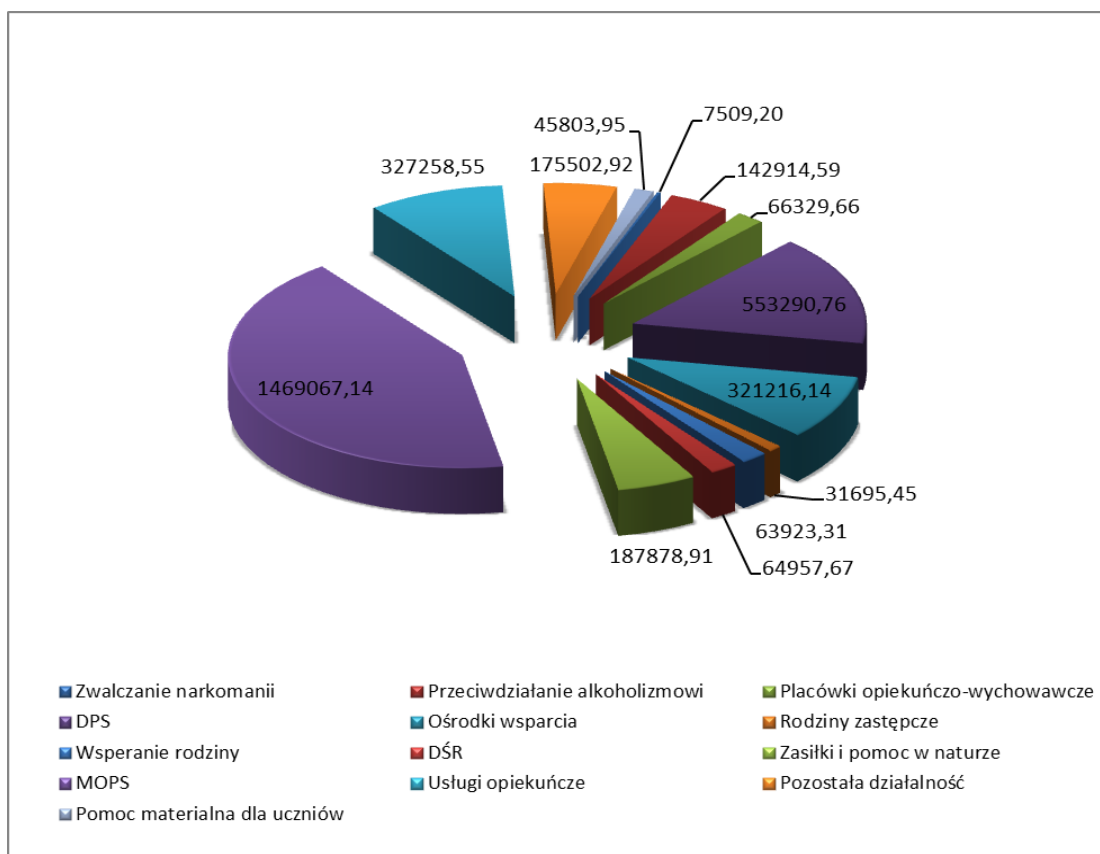
PODZIAŁ NA STRUMIENIE FINANSOWANIA

PODZIAŁ Z UWZGLĘDNIENIEM ROZDZIAŁÓW DLA ZEWNĘTRZNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZADAŃ

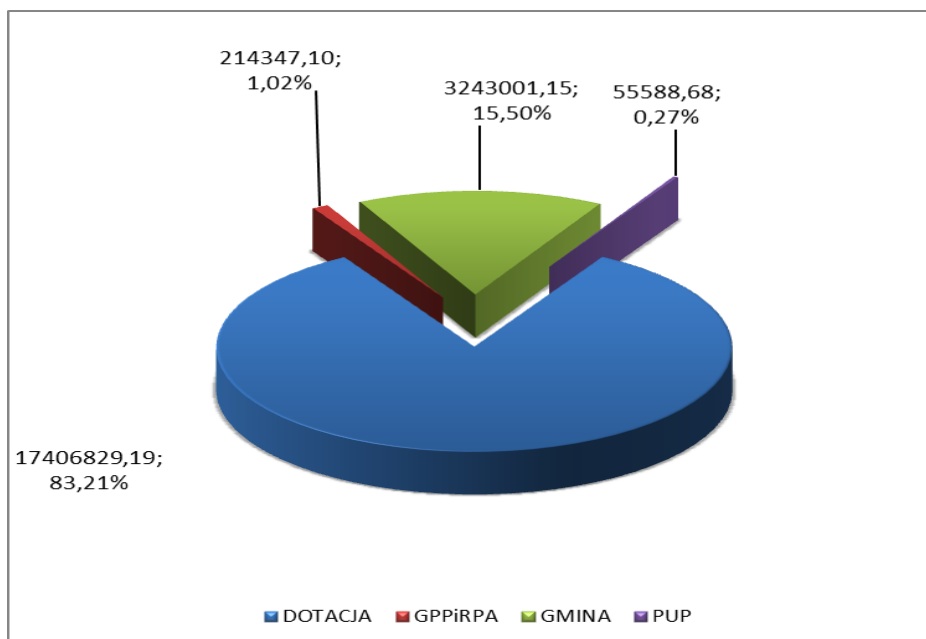

PODZIAŁ Z UWZGLĘDNIENIEM ROZDZIAŁÓW DLA ZADAŃ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW GMINY

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI MOPS

DOTACJA	GPiRPA	GMINA	PUP
17.406.829,19	214.347,10	3.243.001,15	55.588,68

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020, której celem głównym jest *zintegrowany system pomocy i wsparcia dla osób i środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym*.

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna rozumiana jako działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Działania pracowników socjalnych – głównych realizatorów wsparcia środowiskowego skupiają się na:

- zapewnieniu podstawowych warunków socjalno – bytowych,
- pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb osób i rodzin, których nie są w stanie zaspokoić samodzielnie,
- przeciwdziałaniu negatywnym czynnikom, których istnienie nie może być ograniczone lub usunięte,
- dążeniu do usamodzielnienia poprzez wspomaganie w rozwiązywaniu problemów i pokonywaniu trudności.

1. CHARAKTERYSTYKA KLIENTÓW OŚRODKA

LICZBA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W MOPS W LUBLIŃCU W LATACH 2013 – 2016

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	664	1.414
2014	650	1.374
2015	610	1.253
2016	586	1.188

PRZYCZYNY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ w 2016

	PRZESŁANKA	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	455	951
2	Bezrobocie	300	665
3	Długotrwała choroba	250	438
4	Niepełnosprawność	234	434
5	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	86	287
6	Alkoholizm	60	68
7	Potrzeba ochrony macierzyństwa	64	317
8	Bezdomność	21	22
9	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	10	16
10	Zdarzenie losowe	1	1
11	Narkomania	4	5
12	Przemoc w rodzinie	4	16
13	Sieroctwo	0	0
14	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0
15	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
16	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
17	Sytuacja kryzysowa	0	0

Liczba mieszkańców miasta zarejestrowanych w PUP w 2016	632
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w 2016	300

Z powyższej tabeli wynika, iż w roku 2016 poza przesłanką ubóstwo, która charakteryzowała najliczniejszą grupę podopiecznych MOPS, kolejną, równie liczną grupę stanowiły rodziny, w których główną przyczyną korzystania ze środków społecznych było bezrobocie.

Bieżąca pomoc dla najuboższych mieszkańców miasta realizowana była przede wszystkim w formie zasiłków celowych (tj. świadczeń przyznawanych na określony miesiąc, jednorazowo, będących zadaniem własnym gminy) oraz zasiłków okresowych (tj. świadczeń przyznawanych na okres kilku miesięcy, wypłacanych z dotacji celowej z budżetu państwa). Zasiłki okresowe zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Ich minimalna wysokość w 2016 roku w przypadku osoby samotnej stanowiła 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a jej dochodem, w wypadku rodzin – również 50% różnicy. W 2016 roku środki przeznaczone na opisaną tzw. bieżącą pomoc wyniosły 866 641,35 zł, z czego na zasiłki okresowe wydatkowano 686 475,44 zł, a na zasiłki celowe 180 165,91 zł – w tym 81 131,57 zł wyniosła kwota przeznaczona na dofinansowanie do zakupu opału w okresie zimowym.

Zasiłki okresowe wypłacane były od stycznia 2016 roku. Z pomocy w tej formie skorzystało 285 osób i rodzin, które otrzymały w sumie 1952 świadczenia. Na realizację zadania Ośrodek otrzymał dotację z budżetu państwa w wysokości 690 000,00 zł, z czego wykorzystano 686 475,44 zł. Jedną z ważniejszych przesłanek do udzielania wsparcia w formie zasiłku okresowego było bezrobocie.

W roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu wypłacił zasiłek okresowy jednej osobie spoza gminy Lubliniec, kwota świadczenia została zwrócona przez gminę właściwą ze względu na miejsce ostatniego stałego meldunku tej osoby. Ponadto dwie osoby zwróciły nienależnie pobrane wcześniej świadczenie.

Nadmienić należy, iż w 2015 roku nastąpiła weryfikacja kryterium dochodowego, która objęła ostatni kwartał w/w roku. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2016 poz. 930 ze zm.) aktualne kryteria dochodowe wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł,

- dla osoby w rodzinie – 514,00 zł.

Ostatnia weryfikacja kryterium miała miejsce w 2012 roku.

Z osobami kwalifikowanymi do wsparcia w postaci zasiłku okresowego, w stosunku do których istniała wątpliwość, co do należytego wykorzystania przyznanego świadczenia – zawierano kontrakty socjalne, od wywiązania się z których uzależniona była wypłata zasiłku. Celem zawieranego kontraktu była określona aktywizacja zmierzająca do poprawy funkcjonowania podopiecznego w środowisku oraz poprawa sytuacji socjalno – bytowej rodziny. Zobowiązania zawierane w kontraktach socjalnych dotyczyły przede wszystkim aktywnego poszukiwania pracy oraz odpracowania należności czynszowych (zgodnie z Zarządzeniem Nr 194/2011 Burmistrza Miasta Lublińca z dnia 22 września 2011 roku w sprawie ułatwienia spłaty zadłużenia osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej). W roku 2016 z możliwości odpracowania czynszu skorzystało 11 mieszkańców Lublińca, z czego 7 osoby w całości odpracowały zaległości w opłatach za czynsz. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu – w ramach kontraktów zobowiązywane były one były ponadto do dokumentowania wydatków ponoszonych w ramach przyznanej pomocy finansowej. Pracownicy socjalni zawarli 67 kontraktów socjalnych.

**RODZAJE ŚWIADCZEŃ WEDŁUG KWOT PRZEZNACZONYCH NA ICH
REALIZACJĘ ORAZ LICZBA OSÓB OBJĘTYCH DANĄ
FORMĄ POMOCY w 2016**

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczenia	Liczba osób korzystających z tej formy pomocy	
		zamieszkałych w środowisku	zamieszkałych w DPS
Zasiłki okresowe	689 160,73	287	0
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	286 511,42	244	0
Zasiłki stałe	619 957,45	107	13
Zasiłki celowe	179 765,91	400	0
Składki zdrowotne	53 933,00 zł	100	13
Zasiłki celowe specjalne	42 700,00 zł	59	0
Zdarzenie losowe (podtopienia, pożar)	0,00 zł	0	0
Sprawienie pogrzebu	7 713,00	3	0
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	150,00	1	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi	32 988,20	12	0
Usługi opiekuńcze	57 418,40	70	0
Pobyt w domach pomocy	493 653,11	0	32

Jak wynika z tabeli powyżej wzrasta liczba osób korzystających z zasiłków stałych, maleje liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Jest to związane z faktem, że u osób, które wcześniej pobierały zasiłki okresowe orzeczono niepełnosprawność stopnia umiarkowanego lub znacznego, co kwalifikuje je do pobierania zasiłku stałego.

Świadczenia zarówno obligatoryjne, jak i zasiłki celowe przyznawane w ramach bieżącej pomocy, wypłacane były w okresie styczeń-kwiecień 2016 w kasie MOPS, od maja 2016 w kasie PKO Banku Polskiego w Lublińcu, ul. Paderewskiego 9, przesyłane przekazami pocztowymi bądź na konta osobiste klientów.

W przypadku, gdy istniała uzasadniona obawa, iż środki finansowe wydatkowane będą przez świadczeniobiorcę niezgodnie z ustaleniami poczynionymi z pracownikiem socjalnym, bądź gdy podopieczny wymagał natychmiastowej pomocy, świadczenie realizowane było w formie bezgotówkowej, którą można otrzymać dzięki umowom zawartym ze współpracującymi z Ośrodkiem firmami (np. sklep spożywczy, Tauron Polska Energia) czy instytucjami

(Nadleśnictwo, Urząd Miejski), bądź zobowiązując podopiecznego do udokumentowania dokonania zakupu (np. opału, leków czy odzieży) poprzez okazanie faktury bądź paragonu.

WYSOKOŚĆ KWOT I FORMY REALIZACJI ŚWIADCZEŃ PRYZNAWANYCH W FORMIE ZASIŁKÓW w 2016 ROKU

1.	Świadczenia wypłacane w formie gotówki	1.517.374,00 zł
2.	Świadczenia wypłacane w formie bezgotówkowej :	270.299,00 zł
	• gorący posiłek (wydawany w szkołach, przedszkolach, żłobku)	157.393,00 zł
	• zakup artykułów spożywczych w sklepie	62.800,00 zł
	• dofinansowanie do czynszu, regulowanie zadłużeń	50.000,00 zł
	• drewno opałowe	106,00 zł
SUMA		1.787.673,00 zł

W 2016 roku wydano 44 decyzje odmawiające przyznania świadczeń (powody: przekroczone kryterium dochodowe, brak współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązaniu trudnej sytuacji, marnotrawienie przyznanych świadczeń lub własnych zasobów, uchylanie się od podjęcia pracy, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymanie jego postanowień – w tym z powodu nieodpracowywania zadłużeń w opłatach za czynsz).

2. PRACA I ZADANIA PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH

Podstawowym zadaniem pracowników socjalnych jest szczegółowe rozeznanie – w oparciu o wywiad środowiskowy – sytuacji osoby i rodziny w sferach:

- rodzinnej
- zawodowej
- mieszkaniowej
- finansowej
- zdrowotnej

a następnie realizowanie pracy socjalnej, udzielanie wsparcia, systematyczna ocena i ewentualna modyfikacja celów i działań. Z częścią podopiecznych zawierany był kontrakt socjalny.

Pracownicy socjalni realizowali swe działania wspierając się:

- współpracą z Policją,
- współpracą z pedagogami szkół, pracownikami przedszkoli, żłobka, poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- kontaktami z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej i z parafiami,
- stałą współpracą z urzędem miasta, przychodniami, szpitalami – w celu udzielenia odpowiedniego wsparcia podopiecznym MOPS.

Pracownicy socjalni brali udział w organizowanych akcjach związanych np. ze „Szlachetną Paczką”, zbiórkami żywności, spotkaniem wigilijnym etc., przeprowadzane były wywiady środowiskowe na potrzeby innych instytucji.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni MOPS świadczyli szeroko rozumiane specjalistyczne poradnictwo nie tylko dla osób korzystających ze świadczeń w Ośrodku, ale również dla mieszkańców Lublińca, w zależności od zgłaszanych potrzeb. Wykorzystywali też narzędzie, jakim jest zespół interdyscyplinarny do spraw przemocy w rodzinie, sami również korzystali z porad specjalistów.

W ramach akcji „Tobie niepotrzebne, innym niezbędne”, przy udziale lokalnych mediów i strony internetowej MOPS pracownicy socjalni podjęli się roli pośrednika pomiędzy osobami posiadającymi przydatne do użycia sprzęty, meble, urządzenia, a podopiecznymi MOPS, dla których ww. sprzęty i przedmioty codziennego użytku (m.in. meble, sprzęt AGD i RTV, ubrania) stanowiły istotne wyposażenie mieszkań, urządzenie pomieszczeń, etc.

III. SYSTEMOWE WSPARCIE DLA OSÓB I ICH RODZIN DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM I ODCZUWAJĄCYCH SKUTKI PRZYMUSOWEGO POZOSTAWANIA POZA RYNKIEM PRACY

Pomoc osobom czy rodzinom z problemem bezrobocia stanowi jeden z priorytetów „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu jest *pomoc mieszkańcom pozostającym bez pracy i ich rodzinom w samoorganizowaniu się i podejmowaniu działań zmierzających do wyjścia z izolacji i poszukiwaniu pracy.*

Długotrwałe bezrobocie wpływa destrukcyjnie na psychikę ludzką, osłabia aktywność w poszukiwaniu pracy, wywołuje stres, apatię, poczucie krzywdy, poczucie bezsilności.

W Lublińcu w dalszym ciągu liczną grupę osób korzystających ze wsparcia ze środków społecznych stanowiły osoby bezrobotne (osoby o najniższych kwalifikacjach zawodowych, znikomym wykształceniu lub ich braku).

Działania pracowników socjalnych wobec osób bezrobotnych skupiały się przede wszystkim na:

- uzyskaniu kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy,
- przygotowaniu i wspieraniu osoby bezrobotnej w trakcie poszukiwania pracy,
- niwelowaniu psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- zwiększeniu aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działaniach służących usamodzielnieniu,
- readaptacji do środowiska pracy w przypadku długotrwale bezrobotnych.

Oferta ośrodka skierowana była zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy.

1. PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne, to narzędzie które jest wykorzystywane do aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej. Pozwala uczestnikom na wspomagany finansowo i określony w czasie, częściowy powrót na rynek pracy. Finansowanie programu odbywa się ze środków Funduszu Pracy i środków gminy, w ramach porozumienia pomiędzy Starostwem Powiatowym a Gminą Lubliniec. Obecnie prawo udziału w programie prac społecznie – użytecznych mają osoby zakwalifikowane przez PUP do II profilu osób bezrobotnych, tzn. takie, które wcześniej zostały zaktywizowane, w przeszłości podejmowały zatrudnienie, uczestniczyły w programach aktywizacji społeczno - zawodowej.

W omawianym programie w 2016 r. wzięło udział 40 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy Ośrodka. Na ten cel wydatkowano 92 647,80 zł, z czego 55 588,68 zł zostało zrefundowane przez Powiatowy Urząd Pracy z Funduszu Pracy. Pracownicy społecznie użyteczni pracowali na rzecz jednostek organizacyjnych gminy (przedszkoli, szkół, MPBP, MDK, ZGKLIC, ŚDS, MOPS). Osoby biorące udział w pracach społecznie użytecznych miały do przepracowania miesięcznie 40 godzin (po 10 godzin tygodniowo). Ogółem osoby bezrobotne przepracowały w Programie w 2016 roku 11 438 godzin. Za przepracowane 40 godzin w miesiącu osoba otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 328 zł.

IV. WIELOZAKRESOWY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY I DZIECI

Wielozakresowy system wspierania rodziny stanowi jeden z priorytetów „Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2012 – 2020”. Celem strategicznym jest *pomoc rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej*.

Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo – wychowawczych realizowane jest między innymi w ramach „Gminnego Programu Wspierania Rodziny”, zbudowanego w oparciu o założenie, że jest to proces zorganizowanych, skoordynowanych, kompletnych i ciągłych działań, realizowanych wspólnie przez współpracujące ze sobą ściśle instytucje pomocowe w gminie.

Wśród mieszkańców Lublińca jest wiele rodzin niewydolnych w pełnieniu funkcji, które powinna wypełniać rodzina. Choć nie wszystkie spośród nich kwalifikują się do wsparcia ze środków społecznych, to jednak mogą one korzystać z placówek, które umożliwiają systemowe oddziaływanie na ich środowisko.

Skoordynowane działania realizowane są w oparciu o następujące programy:

- „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2020”,
- „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok”,
- „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017”

których założeniem jest rozwijanie i udoskonalanie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wspierania rodzin w realizowaniu ich funkcji społecznych, opiekuńczych, wychowawczych.

W 2016 roku kontynuowano rozpoczęte w 2010 roku działania asystenta rodziny, którego rolą jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Rodziny dysfunkcyjne – rodziny, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze najczęściej odznaczają się zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego i częstymi zmianami partnerów. Zjawiskom patologicznym w postaci nadużywania alkoholu, przemocy, łamania norm

społeczno – prawnych często towarzyszy bezrobocie, niezaradność życiowa, czasami choroba psychiczna któregoś z członków rodziny.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi nakierowana była na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci.

Do podstawowych zadań należały:

- pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów poprzez wzmocnienie ich funkcji,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami,
- przeciwdziałanie utrwalaniu postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży.

Część rodzin korzystała ze wsparcia w formie usług asystenta rodziny, ponadto rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi korzystały z poradnictwa specjalistycznego realizowanego przez Punkt Konsultacyjny MOPS.

1. ASYSTENT RODZINY – WSPARCIE DLA RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ

W obowiązującej od 1 stycznia 2012 roku ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575), na gminy nałożono obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Pracę z rodziną organizuje gmina, w Lublińcu realizacja tego zadania zlecona została Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej ww. trudności, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz przeanalizowaniu sytuacji rodziny ośrodek przydziela rodzinie asystenta rodziny, który prowadzi swoją pracę za zgodą i przy aktywnym współdziałaniu tejże rodziny w jej miejscu zamieszkania.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu asystent rodziny jest zatrudniony od miesiąca lutego 2012 roku, natomiast od stycznia 2015 roku w Ośrodku pracuje już 2 asystentów rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest m.in. ułatwianie rodzicom wypełnianie ról społecznych, doprowadzenie do osiągnięcia stabilizacji życiowej rodziny, a także zapobieganiu sytuacjom, w których dzieci zostają umieszczone w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo –

wychowawczej. W przypadku, gdy dzieci znajdują się już w pieczy zastępczej, zadaniem asystenta jest podejmowanie działań zmierzających do ich jak najszybszego powrotu do rodziny biologicznej.

Do najważniejszych zadań asystenta rodziny należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi ośrodka;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz psychologicznych;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 4) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 5) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 6) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 8) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

W 2016 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 30 rodzin, z czego w jednej rodzinie wprowadzono pomoc w ww. formie na wniosek kuratora Sądu Rejonowego w Lublińcu, jedna rodzina została zobowiązana postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublińcu do współpracy z asystentem. W pozostałych 28 rodzinach asystent rodziny rozpoczął pracę na wniosek pracownika socjalnego Ośrodka.

W 2016 roku z 16 rodzinami asystent zakończył pracę. W przypadku 12 rodzin w efekcie współpracy z asystentem rodziny nastąpiła znaczna poprawa sytuacji w rodzinie, zostały zrealizowane wszystkie zadania zawarte w planie pracy z rodziną, co pozwoliło tym rodzinom na prawidłowe, już samodzielne funkcjonowanie. W czterech pozostałych rodzinach jedna przeprowadziła się do innej miejscowości, w dwóch rodzinach pomimo intensywnej pracy asystenta nie zostały uzyskane pozytywne efekty i 2 dzieci została umieszczona w pieczy zastępczej. Jedno dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej w związku ze śmiercią ojca (jedyne go rodzica wychowującego).

2. PUNKT KONSULTACYJNY

Punkt Konsultacyjny znajduje się w siedzibie MOPS, zlokalizowanej w centrum miasta.

Dyżury w Punkcie Konsultacyjnym w **2016 roku** pełnili:

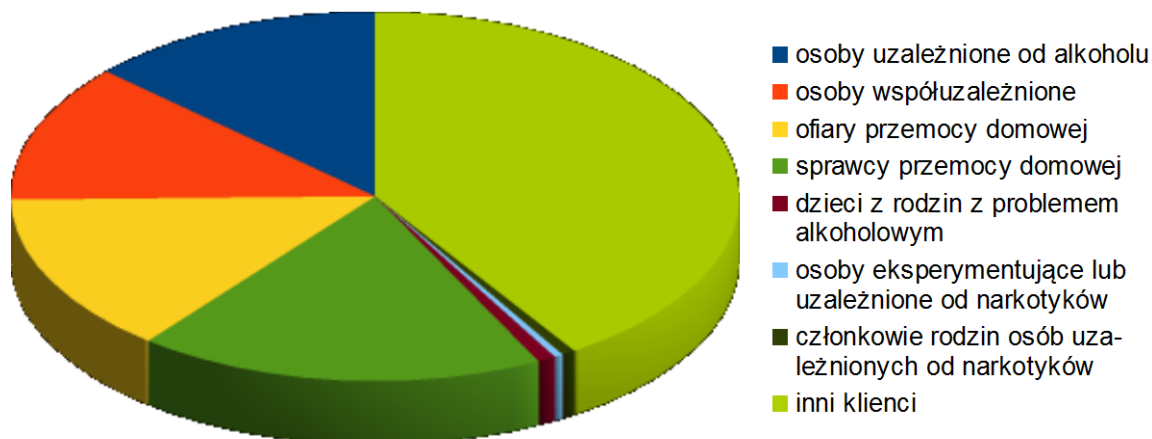
- psycholog – specjalista ds. uzależnień;
- prawnik;
- instruktor ds. uzależnień od alkoholu;
- specjalista ds. przeciwdziałania przemocy;
- konsultant ds. problemów uzależnień od narkotyków;
- psycholog.

Konsultanci udzielili łącznie **758** porad i konsultacji **486** klientom Punktu, z czego **392** osób to mieszkańcy Lublińca.

Zdecydowaną większość stanowiły osoby dorosłe – **97,9%**

Klienci Punktu Konsultacyjnego to:

- osoby uzależnione od alkoholu – **13,2 %**
- osoby współuzależnione – **12,1 %**
- ofiary przemocy rodzinnej – **14,0 %**
- sprawcy przemocy domowej – **18,1 %**
- dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – **0,8 %**
- osoby eksperymentujące bądź uzależnione od narkotyków – **0,4 %**
- członkowie rodzin jw. – **0,6 %**
- **inni klienci – 40,80 %**

Stosowane formy udzielanej pomocy to:

- poradnictwo, konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz dla osób współuzależnionych;
- psychoterapia/profesjonalna pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- pomoc psychologiczna dla sprawców przemocy;
- poradnictwo, konsultacje indywidualne, pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- poradnictwo, konsultacje indywidualne, pomoc psychologiczna dla osób doświadczających przemocy domowej;
- konsultacje i pomoc psychologiczna w zakresie zaburzeń zachowania w domu i w szkole dla dzieci i młodzieży;
- psychoterapia zaburzeń nerwicowych i osobowości;
- porady prawne;
- porady telefoniczne;
- informacje, konsultacje dla osób zawodowo związanych z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy;
- oddziaływania psychoterapeutyczne na dzieci z trudnościami wychowawczymi;
- psychoedukacja rodziców;
- poradnictwo i konsultacje indywidualne dla osób eksperymentujących oraz uzależnionych od narkotyków (również ich rodzin);
- grupy wsparcia i grupy edukacyjno-terapeutyczne.

Podczas dyżurów pełnionych przez psychoterapeutę specjalistę terapii uzależnień wsparcie otrzymywały m. in. osoby po odbytym leczeniu odwykowym, w sytuacjach nawrotu, związanych z tym kryzysów, a także w sytuacjach pozostawania w stanie stresu, przewlekłego zaburzenia zachowania i spadku aktywności życiowej. Korzystający z pomocy to głównie osoby uzależnione i współuzależnione oraz członkowie rodzin z problemem alkoholowym. Spotkania z w/w miały charakter psychoedukacyjny z elementami pracy psychoterapeutycznej. Pomoc psychologiczna dotyczyła umiejętności wprowadzania zmian w funkcjonowaniu celem poprawy jakości życia.

W 2016 roku w Punkcie Konsultacyjnym przez instruktora ds. uzależnień realizowane były zajęcia grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych w formie:

- grupy wsparcia,
- grupa edukacyjno-terapeutyczna dla DDA.

Grupa miała charakter otwarty i oparta była na psychoedukacji z odniesieniem do doświadczeń własnych. W spotkaniach uczestniczyły osoby identyfikowane jako DDA, osoby uzależnione i współuzależnione. W czasie spotkań uczestnicy mieli okazję do autoanalizy zdarzeń, otrzymali wsparcie i pomoc w trudnych sytuacjach. Spotkania grupy prowadził psycholog specjalista terapii uzależnień.

W 63 spotkaniach grupowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uczestniczyło około 20 osób. Na konsultacje indywidualne często zgłaszały się kobiety szukające pomocy dla swoich bliskich i siebie.

W 2016 roku większość konsultacji prawnych dotyczyła pomocy z zakresu prawa rodzinnego (np. alimenty, rozdzielenie majątkowe, rozwody, separacja), prawa cywilnego i prawa pracy. Udzielane konsultacje dotyczyły informacji o właściwości sądów, klienci uzyskiwali pomoc przy sporządzaniu pism procesowych. Zgłaszały się osoby, których nie stać na pomoc prawną odpłatną w kancelariach adwokackich czy radców prawnych.

Psycholog udzielał porad z zakresu problemów małżeńskich, wychowawczych, szkolnych i zdrowia psychicznego. Pracownicy socjalni korzystali z możliwości kierowania do PK rodziców dzieci, które przejawiając zaburzenia zachowania, zaniedbywały obowiązki szkolne, co związane było z deficytami bądź zaburzeniami emocjonalnymi. Celem oddziaływań była korekta oraz normalizacja zachowania, często w rodzinach niepełnych. Praca psychologa często miała charakter długotrwały – psychoterapeutyczny, bądź prowadzona była praca psychologiczna o charakterze jednorazowych konsultacjach. W roku 2016 w PK wsparcie i pomoc uzyskiwały rodziny w formie terapii rodzinnej. Terapia jest cyklem spotkań a tematami rozmów są kłopoty we wzajemnych relacjach, trudne sytuacje rodzinne, z którymi borykają się jej członkowie, a które mają wpływ na to jak funkcjonują ze sobą i jak się ze sobą czują. Terapia rodzinna dla rodziców jest dobrym sposobem na poprawę kontaktu ze swoimi dziećmi, poszukaniu lepszych rozwiązań kłopotów wychowawczych, a dla dzieci pomoc w zrozumieniu intencji zachowań rodziców. W 2016 roku odbyło się 13 konsultacji w trakcie, których 8 rodzin uzyskało wsparcie i wzmocniło swoje relacje w rodzinie.

W pierwszej połowie roku 2016 w PK przyjmował konsultant z zakresu uzależnienia od narkotyków. Dyżur został zawieszony z powodu braku zainteresowania. Brak zainteresowania nie wynika z tego, że na terenie naszego miasta nie ma osób uzależnionych od narkotyków tylko z tego, że jest to jeszcze temat tabu i często osoby uzależnione i ich najbliżsi wstydzą się ujawnić problem.

Na dyżury dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgłaszały się osoby doświadczające przemocy jak i osoby stosujące przemoc. Osoby doświadczające przemocy ze strony swoich bliskich otrzymywały wsparcie, uzyskiwały informacje o instytucjach,

w których mogły uzyskać pomoc. Z osobami stosującymi przemoc były przeprowadzane rozmowy interwencyjno-motywuujące na temat ich zachowania. Dyżurujący konsultanci udzielali także informacji, konsultacji merytorycznych osobom zawodowo związanym z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym, oraz działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, a także aktywnie współpracowali z instytucjami i osobami tworzącymi lokalną koalicję pomocy osobom tego potrzebującym.

W 2016 roku Punkt Konsultacyjny świadczył pomoc terapeutyczną, psychologiczną i prawną mieszkańcom 4 gmin powiatu lublinieckiego (Boronów, Ciasna, Kochanowice, Pawonków) na podstawie porozumień zawartych z w/w gminami. Wszystkie konsultacje w PK prowadzone są telefonicznie, z wykorzystaniem Internetu.

3. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

Od roku 2011 zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. nr 180 poz. 1493), przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lublińcu działa Zespół Interdyscyplinarny.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu,
- Szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych w Lublińcu,
- Zespołu Opieki Zdrowotnej w Lublińcu,
- Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Lublińcu,
- Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Lublińcu,
- Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lublińcu,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu.

Łącznie Zespół liczy **26 osób**.

Zespół Interdyscyplinarny w roku 2016 reagował na zdiagnozowane problemy społeczne, w szczególności na przemoc domową. Członkowie Zespołu współpracowali ze sobą w skoordynowany sposób łącząc swoją wiedzę i umiejętności.

W roku 2016 odbyły się cztery spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, w trakcie których były analizowane i omawiane problemy rodzin z terenu naszego miasta, w których została wszczęta procedura Niebieskie Karty. W październiku 2016 roku wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyli szkolenie „Praca z młodzieżą zagrożoną uzależnieniem

lub uzależnioną od narkotyków”. W szkoleniu brali również udział dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu.

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego Joanna Stanecka wraz z zastępcą Katarzyną Lampą przeprowadziły cykl prelekcji z młodzieżą klas drugich w Zespole Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza. Temat dotyczył wspierania osób z otoczenia szkolnego i środowiskowego, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

We wrześniu w Ośrodku w ramach współpracy międzynarodowej odbyło się spotkanie z udziałem holenderskich policjantów zajmujących się przemocą domową na terenie ich kraju.

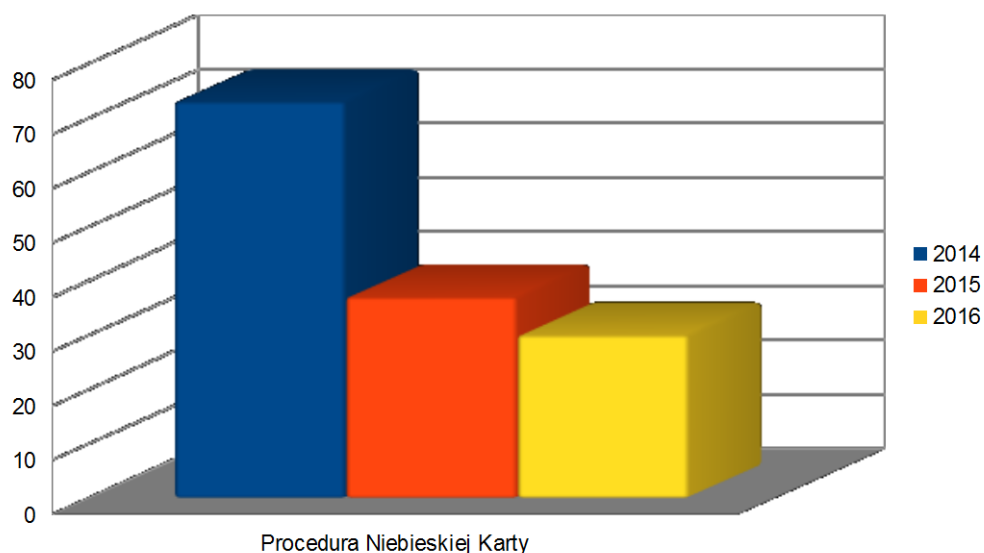
W spotkaniu wzięli udział:

- holenderscy policjanci,
- policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji,
- policjanci z KPP w Lublińcu
- dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu
- przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z jednym członkiem - przedstawicielem Oświaty,
- asystent rodziny.

Celem spotkania była wymiana doświadczeń oraz zapoznanie się przez zagranicznych gości z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego i procedurą „Niebieskie Karty”.

W minionym roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 30 Niebieskich Kart. W 8 rodzinach procedura „Niebieskie Karty” była wszczęta w latach poprzednich. W 22 rodzinach procedura została wszczęta pierwszy raz. W 27 rodzinach osobami podejrzanymi o doznawanie przemocy są kobiety a w przypadku 3 rodzin dzieci. Do Sądu Rejonowego w Lublińcu został skierowany jeden wniosek o sprawdzenie sytuacji małoletniego dziecka w rodzinie. W przypadku wszystkich w/w rodzin zostały utworzone grupy robocze. W roku 2016 członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w 89 grupach roboczych.

W roku 2016 po przeanalizowaniu sytuacji i ustaniu przemocy w 37 rodzinach procedura „Niebieskie Karty” została zakończona. Pozostałe rodziny i osoby, w stosunku do których stosowana była przemoc, są wspierane i monitorowane przez poszczególnych członków grup roboczych.

4. PROGRAM WIELOLETNI „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Realizując strategiczne założenia priorytetu pn. „Wielozakresowy system wspierania rodziny” Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Lublińcu na lata 2012–2020 oraz założenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017”, dzieci i młodzież objęte zostały w 2016 roku dożywianiem w przedszkolach, szkołach i żłobku. Działanie to odbywało się w ramach Programu Wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Kontynuacja Programu przewidywała zaangażowanie finansowe budżetu państwa (dotacja obejmuje do 60% całkowitych kosztów zadania), a także umożliwiła gminie długofalowe planowanie działań w zakresie dożywiania. Z programu korzystały w pierwszym rzędzie dzieci i młodzież do ukończenia nauki na poziomie ponadgimnazjalnym, ale również starsze, samotne i chore osoby dorosłe nie będące w stanie zaspokoić tych potrzeb we własnym zakresie, czy też dzieci młodsze pozostające w domu pod opieką rodziców. Zapewnienie posiłku było kluczowym zadaniem wielozakresowego systemu wspierania rodziny i dzięki sprawdzonej procedurze monitorowania potrzeb w tym zakresie, eliminowało w gminie problem niedożywienia.

W 2016 roku z pomocy korzystały rodziny, których dochód nie przekraczał 150% ustawowego kryterium dochodowego.

Realizacją Programu objęto przede wszystkim:

- dzieci do 7 roku życia;
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
- osoby dorosłe – samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Na realizację Programu w 2016 r. wydatkowano kwotę 290.493,15 zł – z dotacji celowej z budżetu państwa pochodziło 158.493,15 (54,57% całości kosztów), natomiast 132.000,00 zł (czyli 45,43%) z budżetu gminy.

Program umożliwiał udzielenie pomocy w następujących formach:

- gorący posiłek realizowany w placówkach szkolnych (109 uczniów) i przedszkolnych (72 dzieci przedszkolnych, 3 dzieci korzystające ze żłobka);
- świadczenie pieniężne przeznaczone za zakup żywności (216 osób).

Dzięki przyjęciu programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w placówkach Oświatowych, z programu mogło skorzystać 6 dzieci i uczniów, które były dożywiane na wniosek dyrektorów placówek, bez konieczności sporządzenia tzw. wywiadu środowiskowego.

W przypadkach, kiedy nie istniała możliwość zapewnienia posiłku lub przyznanie pomocy w formie posiłku było nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, zdrowotną, pomoc udzielana była w formie zakupu żywności w sklepie.

LICZBA DZIECI I OSÓB DOROSŁYCH DOŻYWIANYCH W LATACH 2014 – 2016 ORAZ KOSZTY REALIZACJI

Rok	Liczba dzieci i osób dorosłych	Koszt dożywiania	Z tego: z dotacji celowej z budżetu państwa	Z tego: ze środków własnych gminy
2014	670 (liczba osób w rodzinie, w tym korzystających z programu)	320.402 zł	176.402 zł	144.000 zł
2015	623 (liczba osób w rodzinie, w tym korzystających z programu)	310.344 zł	178.017 zł	132.327 zł
2016	630 (liczba osób w rodzinie, w tym korzystających z programu)	290.493,15 zł	158.493,15 zł	132.000 zł

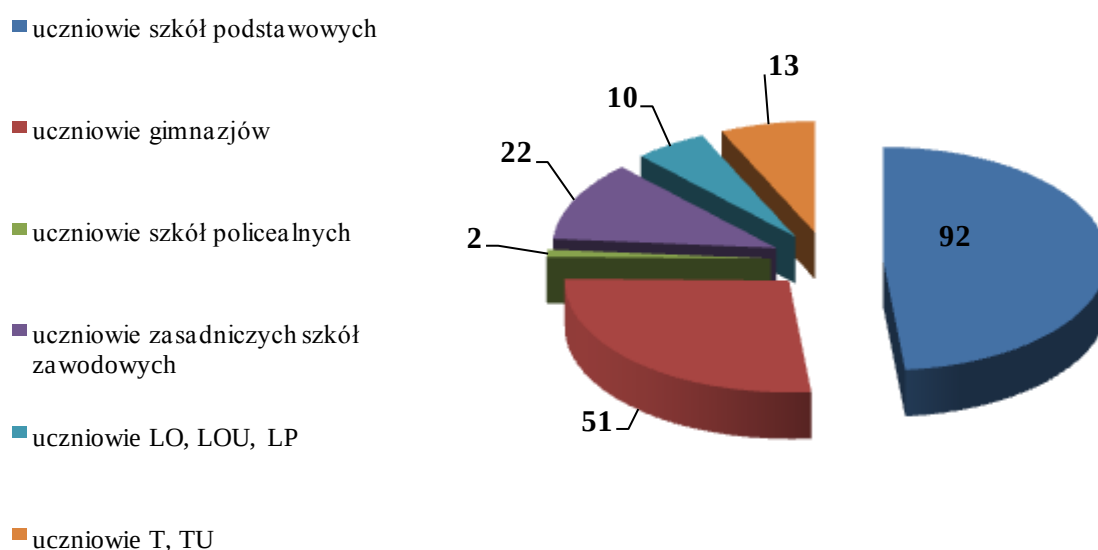
5. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2010 roku realizuje Narodowy Program Stypendialny, dotyczący pomocy uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w formie stypendium i zasiłku szkolnego.

Na realizację pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielana jest dotacja z budżetu państwa, otrzymywana od Wojewody Śląskiego.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Lublińca mają na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, umożliwienie pokonywania barier dostępu do nauki wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

W 2016 roku stypendium szkolne otrzymało 190 uczniów uczęszczających do następujących szkół:

Pomoc materialną o charakterze socjalnym – stypendium szkolne dla uczniów realizowano w następujących formach:

1. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych:

- zajęciach w szkole muzycznej (nauka gry na instrumentach: wiolonczela, pianinie),
- zajęciach nauki języka obcego (j. angielskiego, j. niemieckiego),
- zajęciach sportowych (Akademia Sportowa- treningi piłki nożnej, Klub STS Viktoria – treningi siatkówki, treningi piłki ręcznej, zajęcia z karate, zajęcia taneczne w Akademii Tańca i Zdrowych Pleców, kurs szybkiego czytania oraz zajęcia na siłowni);

2. pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na:

- zakup podręczników i książek poszerzających wiedzę edukacyjną (słowniki, encyklopedie, atlasy, repetytoria, lektury szkolne),
- zakup pomocy dydaktycznych, przyborów szkolnych,
- zakup odzieży sportowej (obuwia sportowego oraz stroju na zajęcia wychowania fizycznego), stroju kąpielowego oraz akcesoriów do pływania (czepek, klapki na basen, okulary pływackie),
- zakup odzieży i przyborów niezbędnych na uczęszczane zajęcia (ochraniacze siatkarskie, ściągacze, getry piłkarskie, struny i pokrowiec do gitary),
- zakup komputera, akcesoriów komputerowych, oprogramowań, drukarki, tuszy do drukarki,
- zwrot abonamentu internetowego,
- zakup stroju wymaganego na zajęcia praktyczne nauki zawodu,
- okulary korekcyjne;

3. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych:

- wyżywienie i zakwaterowanie w bursie,
- zwrot za dojazd na kurs zawodowy poza miejscem zamieszkania,
- zakupu biletu miesięcznego w związku z dojazdem do szkoły;

4. refundacja opłat i wydatków wymaganych przez szkołę:

- ubezpieczenie, Rada Rodzicielska,
- wycieczki organizowane przez szkołę, wyjścia do kina, teatru, muzeum,

filharmonii, spektakle, warsztaty i projekcje filmowe, wycieczki jedno i kilkudniowe raz typu „zielona szkoła” , obozy szkolne, przejazdy na basen kryty.

Z pomocy materialnej o charakterze socjalnym – zasiłku szkolnego w 2016r. skorzystało 4 uczniów (w formie pokrycia kosztów związanych z procesem edukacyjnym). Pomoc w formie zasiłku szkolnego jest świadczeniem niezależnym od dochodu. Zasiłek szkolny przyznawany był 4 uczniom zamieszkałym na terenie Lublińca i znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu śmierci rodzica, również został przyznany a nie zrealizowany w roku 2016 zasiłek szkolny 1 uczniowi z powodu ciężkiej choroby rodzica. W 2016 roku na pomoc w formie zasiłków szkolnych przyznano i wypłacono kwotę 2.360,00 zł.

Na realizację Narodowego Programu Stypendialnego w 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lublińcu wydatkował kwotę 229.019,73 zł (stypendia szkolne – 226.659,73 zł, zasiłki szkolne – 22.360,00 zł) – z dotacji celowej z budżetu państwa pochodziło 183.215,78 zł (80% całości kosztów) natomiast 45.803,95 zł (czyli 20%) z budżetu gminy.

V. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH ŚRODOWISK RODZINNYCH

System pomocy osobom niepełnosprawnym – w tym osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów „Gminnej Strategii Rozwiązywania problemów społecznych na lata 2012 – 2020”, którego celem strategicznym jest *integracja społeczna, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin*.

Zintegrowany system wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich środowisk rodzinnych w obszarze wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zakładał następujące cele:

- usprawnienie do funkcjonowania w społeczeństwie, między innymi poprzez nabywanie umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania,
- udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i terapeutyczno – edukacyjnego zarówno osobom chorym, jak i ich rodzinom,
- zapewnienie opieki w środowisku osobom wymagającym takiej pomocy,
- przygotowanie osób, mających szanse na rynku pracy do podjęcia zatrudnienia,
- budowanie lokalnych sieci wsparcia społecznego.

Praca socjalna nakierowana na problemy dotyczące osób z zaburzeniami psychicznymi skupiała się na motywowaniu do poddania się badaniom diagnostycznym w poradniach zdrowia psychicznego, motywowaniu do podjęcia leczenia, wspieraniu osoby i rodziny oraz pomocy we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

1. SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług świadczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizowanych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2016 roku obejmowały dwa rodzaje spośród pięciu wyszczególnionych w ww. rozporządzeniu:

1. uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:
 - a) kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności takich jak:
 - samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, w tym umiejętność utrzymania i prowadzenia domu;
 - dbałość o higienę i wygląd;
 - utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami, w miejscu nauki i pracy oraz ze społecznością lokalną;
 - wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego;
 - korzystanie z usług różnych instytucji;
 - b) interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w tym m.in. współpraca z rodziną – kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej;
 - c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym:
 - w uzyskaniu świadczeń socjalnych, emerytalno – rentowych;
 - w wypełnianiu dokumentów urzędowych;
 - d) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia;
 - e) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi;
2. pielęgnacja – jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
 - a) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
 - b) uzgodnienie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych;
 - c) pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece;
 - d) pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania;
 - f) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny;
 - g) pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia.

W oparciu o Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, które ściśle określa kwalifikacje, jakie

powinny posiadać osoby świadczące pomoc w tym zakresie MOPS współpracował w 2016 roku z 7 osobami przygotowanymi do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, pedagoga, pielęgniarki, które zrealizowały 1461,50 godzin usług.

Z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2016 roku skorzystało 12 mieszkańców miasta w wieku 8 – 68 lat. Wprowadzone w 2011 roku po raz pierwszy specjalistyczne usługi opiekuńcze uzupełniające działania terapeutyczne wspierające dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem wczesnodziecięcym były kontynuowane – korzystało z nich 2 dzieci.

Realizacja zadań z zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oparta była na współpracy z Poradnią Zdrowia Psychicznego „Integra”, z której usług korzysta większość świadczeniobiorców.

VI. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA SENIORÓW

*Zintegrowany system pomocy dla seniorów stanowi jeden z priorytetów „Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2012 – 2020”, którego celem strategicznym jest **skoordynowanie działań w zakresie wszechstronnej pomocy osobom w wieku emerytalnym, samotnym i osamotnionym oraz przewlekle chorym.***

Cele szczegółowe to:

- zapewnienie odpowiednich form opieki osobom jej wymagających,
- aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym,
- usprawnienie osób starszych (pod względem fizycznym i psychicznym),
- aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym wymagających takiej opieki,
- promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- budowanie lokalnej sieci wsparcia dla seniorów.

Praca socjalna realizowana przez pracowników MOPS w Lublińcu miała na celu ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnorodnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie i monitorowanie kontaktów rodzinnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, rozpowszechnianie idei wolontariatu.

1. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Jedną z niewielu istniejących w środowisku form pomocy są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi te mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni, nie mogą

takiej pomocy zapewnić. Osoby korzystające z naszej pomocy to osoby samotne, ale także i takie, które mają rodzinę, jednakże członkowie rodziny mieszkają poza granicami kraju, wyjechali w celach zarobkowych do dużych miast lub też z uwagi na konieczność kontynuowania pracy zawodowej nie mogą całodobowo sprawować opieki nad starszym czy niepełnosprawnym członkiem rodziny.

W 2016 roku z usług skorzystało łącznie 70 osób w przedziale wiekowym od 40 do 92 lat. W większości były to osoby zamieszkujące samotnie lub prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe – 56 osób, zamieszkujących w rodzinie – 14 osób. Osoby korzystające z tej formy pomocy w zdecydowanej większości stanowiły kobiety – 51, a mężczyźni stanowili grupę 19 – osobową. W porównaniu do roku 2015 nastąpił wzrost ilości osób korzystających z usług opiekuńczych. Sytuacja taka ma miejsce między innymi z uwagi na fakt, że społeczeństwo, w tym mieszkańcy Lublińca starzeją się. W Lublińcu w latach 2012 – 2015 liczba mieszkańców zmniejszyła się z 24 451 do 24 182, natomiast w tym samym okresie liczba osób w wieku 60+ wzrosła z 4 053 do 4 597. W związku ze znacznym obniżeniem odpłatności za 1 godzinę usług (w 2013 roku koszt 1 roboczogodziny wynosił – 16,31 zł, a od 2014 roku koszt ten wynosił – 8,00 zł) usługi opiekuńcze stały się bardziej dostępne dla osób potrzebujących tego rodzaju wsparcia i cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

W roku 2016 Zespół Usług Opiekuńczych stanowiło 7 opiekunek społecznych. Zespół był wspomagany przez 2 osoby przyjęte na staż z Powiatowego Urzędu Pracy. Usługi opiekuńcze świadczone były w systemie dwuzmianowym od poniedziałku do piątku oraz w sobotę w systemie jednozmianowym.

Do codziennych czynności opiekunek należało:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opieka higieniczna,
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ilość osób korzystających z usług opiekuńczych w poszczególnych miesiącach przedstawiała się następująco:

miesiąc	liczba osób
styczeń	32
luty	34
marzec	39
kwiecień	41
maj	45
czerwiec	47
lipiec	51
sierpień	52
wrzesień	54
październik	53
listopad	56
grudzień	54

Spośród narastającej liczby podopiecznych, tj.: 70 osób, z odpłatności za usługi zwolnione zostały 3 osoby, 1 osoba była zwolniona z ponoszenia w/w odpłatności na podstawie obowiązującej tabeli stawek odpłatności za usługi opiekuńcze.

Kilku podopiecznych (2 osoby) skorzystało również z pomocy w formie świadczeń DDP „Klub Seniora” w zakresie:

- zajęcia opiekuńczo – terapeutyczne,
- wyżywienie (tj. obiady).

Liczba godzin świadczonych usług opiekuńczych w poszczególnych miesiącach wyglądała następująco:

miesiąc	liczba godzin
styczeń	808
luty	792
marzec	969
kwiecień	1061
maj	1066
czerwiec	1153
lipiec	939
sierpień	1089
wrzesień	1025
październik	1171
listopad	1043
grudzień	1095
razem	12211

W roku 2016 opiekunki społeczne odbyły następujące szkolenia :

- Cykl szkoleń z zakresu zasad udzielania pierwszej pomocy wraz z warsztatami praktycznymi przeprowadzony przez ratownika medycznego;
- Warsztaty „Jak opiekować się osobą przewlekle chorą w domu”, przeprowadzone w ramach projektu „Damy radę” realizowanego przez Fundację „Razem zmieniamy świat”;
- Warsztaty z zakresu prawidłowej pielęgnacji osoby leżącej, obłożnie chorej przeprowadzone dla opiekunek społecznych na terenie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Lublińcu przez Kierownika Szkolenia Praktycznego w w/w Centrum.

Wszystkie szkolenia odbyły się nieodpłatnie.

2. DOM DZIENNEGO POBYTU „KLUB SENIORA”

Dom Dziennego Pobytu „Klub Seniora”, który jest placówką wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewnia wszechstronną aktywizację osób w wieku emerytalnym, w tym samotnym, osamotnionym oraz przewlekle chorym, których sprawność psychofizyczna umożliwia pobyt w środowisku oraz znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Jednym z celów działania DDP „Klub Seniora” jest pobudzanie i wspieranie aktywności społecznej osób starszych. DDP „Klub Seniora” dysponuje 40 miejscami, ilość osób korzystających z oferty stale wzrasta, w roku 2016 z oferty Klubu skorzystało 41 osób.

Celem działania „Klubu Seniora” była realizacja zadań z uwzględnieniem potrzeb podopiecznych, przełamanie izolacji, tworzenie więzi emocjonalnej, aktywizacja oraz prawidłowa i sprawna organizacja zajęć opiekuńczo – terapeutycznych.

Prowadzone działania skupiały się głównie na:

- objęciu wsparciem jak największej grupy osób wymagających pomocy,
- przygotowaniu planów zajęć dostosowanych do możliwości mieszkańców,
- aktywizacji uczestników w sferze twórczej, intelektualnej, ruchowej, emocjonalnej i społecznej,
- kształtowaniu pozytywnych emocji,
- organizowaniu zajęć rekreacyjnych, np.: wyjazdy/wycieczki, imprezy okolicznościowe itp.,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych klubowiczów.

Praca Domu Dziennego Pobytu „Klubu Seniora” realizowana była na podstawie rocznego planu działania, który obejmował zajęcia opiekuńczo – terapeutyczne.

Niniejszy plan zawierał:

- trening czystości i dbałości o wygląd zewnętrzny
- trening prozdrowotny/trening lekowy
- zajęcia kulinarne
- zajęcia biblioteczne
- trening umysłowy
- trening czasu wolnego
- zajęcia usprawniające
- zajęcia plastyczne i rękodzielnicze
- muzykoterapię

- zajęcia teatralne
- wizyty duszpasterskie
- zajęcia rekreacyjne i inne.

W ramach imprez rekreacyjno-integracyjnych Klubowicze uczestniczyli w:

- obchodach „Dnia otwartego” w DPS „Dom Kombatanta”, gdzie wystawili sztukę pt. „Wesołe jest życie staruszka”;
- imprezie pt. „Śpiewać każdy może” w DPS „Dom Kombatanta”;
- XVI Pikniku Śląskim w DPS „Zameczek”;
- imprezie „Mini Festiwal Pieśni i Piosenki Religijnej” w DPS „Dom Kombatanta”;
- obchodach Jubileuszu 20-lecia Środowiskowego Domu Samopomocy;
- obchodach II Lublinieckiego Dnia Seniora;
- widowisku muzycznym „Światło nadziei” wystawianym przez Przedszkole Miejskie Nr 6 w MDK;
- IV Gali Wolontariatu w MDK;
- spotkaniu wigilijnym organizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- „Jasełkach” w Muzeum Edyty Stein.

W ramach integracji międzypokoleniowej nawiązano współpracę z lublinieckimi przedszkolami.

W ramach w/w integracji zorganizowano także w okresie ferii zimowych turniej bilardowy z młodzieżą z Gimnazjum Nr 2 w Lublińcu.

Nawiązano także współpracę z Miejsko-Powiatową Biblioteką Publiczną, dwukrotnie pracownicy Biblioteki gościli w Klubie z przygotowanymi występami, cyklicznie pracownik Biblioteki prowadził w Klubie zajęcia biblioteczne.

Odbyły się między innymi:

- zabawy: walentynkowa z zaproszonymi podopiecznymi z Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta”, Bal Karnawałowy wraz z członkami Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Związku Emerytów i Rencistów oraz mieszkańcami DPS „Dom Kombatanta” w Klubie „Młyn”, Karaoke z muzyką dostosowaną do wieku także w w/w Klubie oraz zabawa sylwestrowa zorganizowana w Klubie Seniora;
- imprezy okolicznościowe (uroczyste obchody urodzin/imienin klubowiczów i pracowników, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet itp.);

- uroczyste „Śniadanie Wielkanocne” z zaproszonymi gośćmi;
- wernisaż prac autorskich techniką DECUPAGE w Klubie „Kleks”;
- wyjazdy – wyjazd rekreacyjny do Domu Pomocy Społecznej w Szymiszowie, wyjazd do Ośrodka Edukacyjnego w Kalinie oraz Gospodarstwa Agroturystycznego w Łowisku – Leśnicy, wyjazd do Sanktuarium w Gidlach oraz klasztoru sióstr klauzurowych w Św. Annie, wyjazd do Kravare – miasta partnerskiego w Czechach.

Właściciele Piekarni „Kampa” nieodpłatnie przekazywali na potrzeby Klubu swoje wypieki, właścicielka Zakładu Fryzjerskiego „Koki, Loki” Pani Małgorzata Wieczorek także nieodpłatnie świadczyła usługi fryzjerskie naszym podopiecznym.

Zajęcia w Klubie Seniora prowadzone były przez instruktora terapii zajęciowej, pielęgniarkę, wolontariuszki oraz kierownika Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”.

W 2016 roku z oferty placówki korzystało 41 osób, 38 osób zamieszkiwało samotnie lub prowadziły jednoosobowe gospodarstwo domowe, 3 osoby prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Przedział wiekowy klubowiczów wynosił 40 lat – 89 lat.

Podział na płeć przedstawiał się następująco:

- ➔ 29 kobiet,
- ➔ 12 mężczyzn.

Od miesiąca marca 2016 r. w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” realizowany był we współpracy z Zakładem Karnym w Lublińcu Program Wolontarystyczny „Seniorki”, w ramach którego 3 skazane kobiety pomagały w opiece oraz prowadzeniu zajęć w DDP. W/w wolontariat był doskonałym uzupełnieniem oferty Klubu. Ponadto w Klubie wolontariat świadczyła jeszcze jedna dorosła osoba, kształcąca się w zawodzie terapeuty zajęciowego w systemie zaocznym.

Przy DDP „Klub Seniora” powstało STOWARZYSZENIE ZŁOTE LATA, które w dniu 24.10.2016 r. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego : Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. Jednym z celów Stowarzyszenia jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób, w tym osób starszych.

3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Domy pomocy społecznej świadczą na poziomie obowiązującego standardu osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, edukacyjne w formach i zakresie wynikających z indywidualnych potrzeb. Na terenie gminy Lubliniec znajdują się trzy domy pomocy społecznej:

- **DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych przy ul. Kochcickiej**
– miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2016 roku wynosił 2.727,16 zł
- **DPS „Dom Kombatanta” przy ul. Cyrana 10 dla osób przewlekle somatycznie chorych**
– miesięczny koszt utrzymania w 2016 roku to kwota 3.020,40 zł
- **DPS „Zameczek” przy ul. 77 GPP 2 dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie**
– miesięczny koszt utrzymania w 2016 roku to kwota 3.238,92 zł.

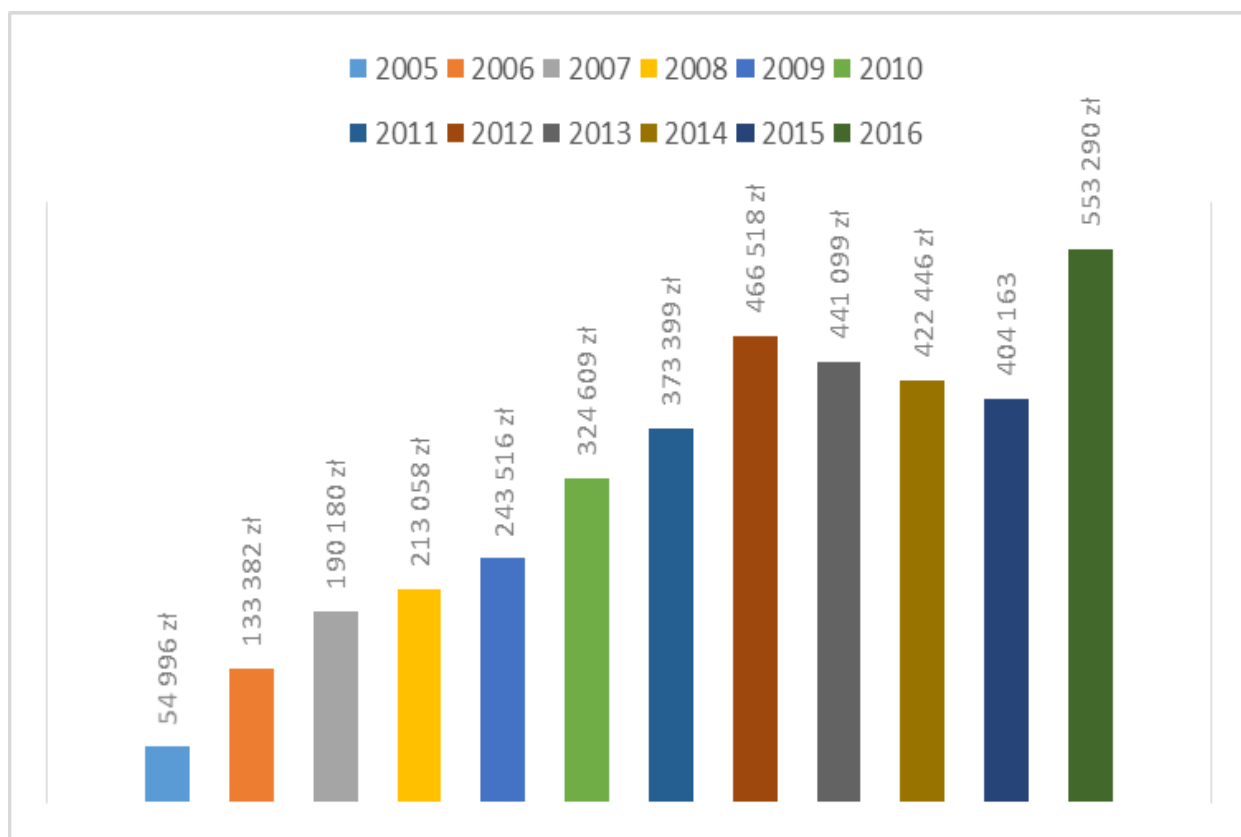
Od 2004 roku zmieniły się zasady kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz ponoszenia odpłatności za pobyt w tych placówkach. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest dla osoby korzystającej z tej formy pomocy odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, a do wnoszenia opłat za pobyt zobowiązani są w kolejności:

- mieszkaniowiec – do wysokości 70% własnego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi;
- gmina, z której osoba została skierowana;
- osoby nie wymienione powyżej.

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia jak kształtował się wzrost umieszczonych na nowych zasadach osób w DPS oraz wkład gminy w pokrywaniu kosztów pobytu mieszkańców umieszczonych w domach pomocy społecznej w latach 2005 – 2016.

Rok	Ilość osób umieszczonych w DPS	Koszt pobytu w DPS ponoszony przez Gminę
2005	7	54.996,00 zł
2006	14	133.382,00 zł
2007	16	190.180,00 zł
2008	22	213.058,00 zł
2009	25	243.516,00 zł
2010	21	324.608,70 zł
2011	24	373.398,96 zł
2012	27	466.518,30 zł
2013	27	441.098,81 zł
2014	27	422.446,63 zł
2015	26	404.163,39 zł.
2016	32	553.290,76 zł

Koszt pobytu w domu pomocy społecznej ponoszony przez Gminę w latach 2005 - 2016

W 2016 roku gmina Lubliniec skierowała na pobyt stały do domów pomocy społecznej 7 osób do DPS „Dom Kombatanta”, 3 osoby do DPS przy ul. Kochcickiej oraz dwie do DPS „Zameczek”. W roku 2016 wygaszonych zostało 7 decyzji – z powodu zgonu mieszkańców i osób oczekujących.

Koszt pobytu wszystkich 32 osób przebywających w domach pomocy społecznej wyniósł w 2016 roku 553 290,76 zł. Rodziny osób skierowanych partycypowały w kosztach pobytu swoich bliskich w DPS w wysokości 59 637,65 zł.

Rzeczywista wysokość kosztów, jakie poniosła gmina na utrzymanie mieszkańców w domach pomocy społecznej, wyniosła 493 653,11 zł.

MOPS w pierwszej kolejności osobom wymagającym wsparcia stara się zapewnić pomoc w środowisku. Oferuje usługi opiekuńcze a także zajęcia w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”. Dopiero w przypadku, gdy taka pomoc jest niewystarczająca, zostaje wydawane skierowanie do domu pomocy społecznej.

W przypadku osób starszych i niepełnosprawnych zachodzi potrzeba rozwijania ośrodków wsparcia, które umożliwiają pozostawienie tych osób w swoim środowisku zapewniając im godziwe warunki bytowania i aktywizowania. Dodatkowym argumentem przemawiającym za rozwijaniem ośrodków wsparcia jest znacznie niższy koszt korzystania z usług oferowanych przez ww. ośrodki w porównaniu do kosztów utrzymania mieszkańca w DPS.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiada odpowiednią bazę do świadczenia usług w miejscu zamieszkania ww. osób, tzw. sieć wsparcia środowiskowego stworzoną poprzez:

- świadczenie usług opiekuńczych,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- funkcjonowanie Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”.

W Lublińcu funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy – placówka realizująca zadania wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, głównie z zakresu rehabilitacji społecznej.

Sieć wsparcia środowiskowego pozwala objąć pomocą osoby wymagające konkretnej specjalistycznej, fachowej pomocy w ich naturalnym środowisku oddalając w czasie potrzebę skierowania do domu pomocy społecznej, czy w ogóle ją wykluczając.

VII. WIELOZAKRESOWY SYSTEM INTERWENCJI SOCJALNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I POZOSTAŁYCH POTRZEBUJĄCYCH WSPARCIA

Celem strategicznym ww. priorytetu – jednego z siedmiu priorytetów „Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych we Lublińcu na lata 2012 – 2020” jest *objęcie pomocą w szerokim zakresie osób bezdomnych, niezaradnych życiowo, ubogich, zagrożonych patologią i uzależnionych.*

Cele szczegółowe obejmują:

- rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się powodem powstawania bezdomności,
- uzyskiwanie przez osoby prawa do lokali mieszkalnych,
- nabywanie przez osoby bezdomne umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku,
- odtworzenie w możliwym zakresie, zerwanych więzi rodzinnych,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. PROGRAM UDZIELANIA POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM

Długotrwałe bezrobocie, niezaradność życiowa, konflikty rodzinne, uzależnienie od alkoholu to najczęściej występujące przyczyny bezdomności. Osoby bezdomne z terenu Lublińca, zarówno te, które przybyły do Lublińca w poszukiwaniu schronienia, jak i mieszkańcy Lublińca, którzy zostali wymeldowani z lokali mieszkalnych np. w drodze eksmisji, kierowani byli do placówki Stowarzyszenia Monar, Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych Markot w Kokotku (ośrodek przystosowany do przyjęcia 45 osób oraz dodatkowo 10 miejsc w okresie zimowym).

Mieszkańcy Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych w Kokotku objęci byli wsparciem MOPS także w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracownika socjalnego. Wielu spośród nich to osoby bezdomne bądź nie mające możliwości powrotu do poprzedniego

miejsca zameldowania, a wykazujące chęć usamodzielnienia, osiedlenia w Lublińcu. Główną przeszkodę i trudności stanowią przepisy prawne i ograniczona ilość lokali komunalnych i socjalnych w mieście.

W roku 2016 z pomocy Stowarzyszenia Monar w Kokotku skorzystało 65 osób, z czego 11 osób opuściło placówkę i powróciły do ostatniego miejsca stałego meldunku bądź znalazły miejsce zamieszkania na terenie Lublińca. 10 osób zmieniło ośrodek, przemieszczając się po terenie całego kraju.

W dalszym ciągu realizowana była tzw. „Procedura udzielania pomocy osobom bezdomnym”, szczególnie ważna w okresie zimowym, kiedy współpraca instytucji miejskich pozwalała zabezpieczyć schronienie osobom bezdomnym w Stowarzyszeniu Monar w Kokotku z czego w 2016 roku skorzystało 31 osób.

2. ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE

Z dniem 1 kwietnia 2010 r. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu został upoważniony przez Burmistrza miasta Lublińca do załatwiania indywidualnych spraw i wydawania decyzji administracyjnych na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W oparciu o wywiad środowiskowy prawo do w/w świadczenia uzyskiwały osoby, które spełniały kryterium dochodowe (zgodnie z art. 8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej), nie posiadające statusu osoby bezrobotnej z powodu wyrejestrowania w PUP bądź niemożności zarejestrowania w PUP z powodu długotrwałej choroby.

W 2016 roku wydano łącznie 53 decyzje, w tym:

- 38 decyzje potwierdzające prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 1 decyzję odmowną,
- 6 decyzji wygaszających prawo do ww. świadczeń,
- 7 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
- 1 decyzję zmieniającą.

Dla potrzeb wydania decyzji administracyjnych na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono 46 wywiadów środowiskowych, w tym 10 wywiadów zostało przeprowadzonych dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej.

W 2016 roku całkowity koszt wydania 1 decyzji administracyjnej wynosił 157,00 zł, w tym koszt przeprowadzenia wywiadu środowiskowego – 96,00 zł.

W 2016 roku w związku z przyznawaniem prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne na łączną kwotę 7.649,00 zł.

VIII. MODEL WSPÓŁPRACY I REALIZACJI CELÓW POMOCY SPOŁECZNEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Jednym z zadań pomocy społecznej jest współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi, mające na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów. W ramach w/w priorytetu „Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych w Lublińcu w latach 2012 – 2020” celem strategicznym jest *wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców i współpraca MOPS z sektorem pozarządowym w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej*.

Cele szczegółowe realizowane są poprzez nawiązywanie kontaktów i podejmowanie wspólnych akcji z organizacjami pozarządowymi, instytucjami i osobami prywatnymi. Organizowanie wspólnych akcji z organizacjami pozarządowymi, wsparcie przez sponsorów świadczy o akceptacji działań podejmowanych przez Ośrodek oraz przekonaniu, co do słuszności ich organizowania, służą one także przybliżaniu problemów społecznych, rozumieniu konieczności wspierania osób najuboższych, wymagających wsparcia i opieki. Działania te służą również integracji lokalnej lublinieckiej społeczności i świadczą o akceptacji wzajemnego wspierania się mieszkańców.

1. WSPÓŁPRACA Z BANKIEM ŻYWNOŚCI W CZĘSTOCHOWIE

2016 rok był kolejnym rokiem współpracy MOPS z Bankiem Żywności w Częstochowie, dzięki której wsparcie otrzymywały również osoby bezdomne, często uzależnione, a także najubożsi mieszkańcy Lublińca. Gmina Lubliniec, w imieniu, której występuje MOPS, jest od roku 2001 członkiem Banku Żywności w Częstochowie, co umożliwia uczestnictwo ośrodka w ogólnopolskich zbiórkach żywności dla osób potrzebujących wsparcia. W 2016 roku pozyskano następującą ilość artykułów żywnościowych:

- podczas zbiórki przed świętami Wielkiej Nocy – 2512, 604 kg,
- podczas zbiórki Bożonarodzeniowej – 3179, 491 kg,

łącznie: 5692,10 kg.

Zebrana żywność następnie przekazywana była osobom starszym, niepełnosprawnym z DDP „Klub Seniora”, Środowiskowego Domu Samopomocy oraz osób korzystających z usług opiekuńczych, uczniom miejscowych szkół wskazanych przez pedagogów szkolnych, klientom MOPS, mieszkańcom Domu dla Osób Bezdomnych i Najuboższych „Markot” w Kokotku, dzieciom przebywającym na oddziale pediatrycznym SPZOZ w Lublińcu i oddziale młodzieżowym Wojewódzkiego Szpitala Neuropsychiatrycznego oraz Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej.

Ponadto Bank Żywności w Częstochowie przekazywał dla najuboższych mieszkańców Lublińca pozyskiwane nadwyżki żywności. Federacja Banków Żywności jest organizacją, która na terenie kraju organizuje i odpowiada za realizację Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej – Podprogramu 2016: pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności krajów Unii Europejskiej.

2. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA – PODPROGRAM 2016

W 2016 r. kontynuowano realizację unijnego programu pomocy żywnościowej dla najuboższych - Programu POPŻ, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Osoby bezrobotne, nieprzekraczające 150%, obowiązującego w pomocy społecznej, kryterium dochodowego, objęte pomocą Ośrodka otrzymały w trakcie 3 dostaw (od września do listopada 2016) paczki żywnościowe składające się z 12 produktów, z 3 różnych grup towarowych. Podprogram 2016 będzie kontynuowany do czerwca 2017. Przewidziano na ten okres co najmniej 2 dostawy produktów żywnościowych. W wydawaniu żywności, poza pracownikami socjalnymi MOPS, uczestniczyli podopieczni MOPS realizujący prace społecznie użyteczne oraz wolontariusze.

W Punkcie Doraźnej Pomocy oferowano również, dzięki współpracy z Bankiem Żywności w Częstochowie, produkty z tzw. darowizn.

3. PUNKT DORAŻNEJ POMOCY

Zadaniem Punktu Dorażnej Pomocy jest zaopatrzenie najuboższych mieszkańców miasta, osób bezdomnych, niedożywionych w artykuły żywnościowe, środki czystości, odzież – pozyskiwane od darczyńców.

W ciągu całego roku:

- rozdzielano doraźnie otrzymywane produkty (dla dzieci, napoje, słodycze), pochodzące z darów przekazywanych za pośrednictwem Banku Żywności w Częstochowie. Gmina uczestniczyła również w dystrybucji warzyw i owoców wycofywanych z rynku z powodu rosyjskiego embarga na produkty rolne;
- podopieczni korzystali z pomocy w formie odzieży, podstawowych artykułów gospodarstwa domowego pozyskiwanych od darczyńców, a także pośrednictwa w zorganizowaniu i przekazaniu mebli w ramach akcji „Tobie niepotrzebne, innym niezbędne”;
- w grudniu 2016 roku po raz kolejny organizowano akcję „Ryba na Święta”. Punkt Dorażnej Pomocy MOPS otrzymał nieodpłatnie z Urzędu Miasta 150 kg karpia do przekazania rodzinom objętym wsparciem Ośrodka. Z tej formy pomocy skorzystało 98 rodzin.

4. WSPÓŁPRACA Z INNYMI STOWARZYSZENIAMI I INSTYTUCJAMI

WSPÓŁPRACA Z NADLEŚNICTWEM W LUBLIŃCU

Realizując **Akcję „Las”** klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu pozyskiwali z lublinieckich lasów drewno opałowe dla własnych potrzeb. Kolejny rok akcję organizowano dzięki porozumieniu zawartemu z Nadleśnictwem Lubliniec. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej regulował z własnych środków odpłatność za dokonany własnoręcznie przez podopiecznego wyrąb określonej partii drewna. W roku 2015 pozyskano 5,30 m³ drewna opałowego i w ten sposób 2 rodzinom zapewniono opał na potrzeby własnych gospodarstw domowych.

5. IMPREZY, AKCJE REALIZOWANE PRZEZ MOPS I SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Spotkanie Wigilijne – zorganizowane zostało 22 grudnia 2016 roku w Restauracji Rajska. W spotkaniu samotnych, najuboższych klientów MOPS, uczestników DDP „Klub Seniora” oraz Środowiskowego Domu Samopomocy uczestniczyło prawie 200 osób.

Współpraca z wolontariuszami – w ramach podejmowanych zadań w 2016 roku Ośrodek współpracował z wolontariuszami, którzy wspierali następujące zadania:

- wsparcie m.in. w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa – Podprogram 2016 – 2 osoby;
- uczestnictwo w dwóch Świątecznych Zbiórkach Żywności – ponad 230 osób dorosłych i 355 uczniów lublinieckich szkół;
- wspieranie w nauce dzieci i młodzieży szkolnej – 21 osób.

Wypoczynek wakacyjny dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPS:

- 1) półkolonie w Ośrodku Harcerskim w Kokotku – w okresie od 27 czerwca do 5 sierpnia 2016 roku w pięciu pięciodniowych turnusach uczestniczyło 60 dzieci, organizatorem był Związek Harcerstwa Polskiego we współpracy z Urzędem Miasta.
- 2) kolonie w Ośrodku Wczasowo – Rehabilitacyjnym PIRAMIDA w Darłównu Wschodnim – w okresie od 22 lipca do 06 sierpnia 2016 roku, w jednym turnusie uczestniczyło 13 dzieci z rodzin objętych wsparciem MOPS, organizatorem było Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- 3) w 2016 roku już po raz trzeci zostały zorganizowane kolonie letnie dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPS a finansowane ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. W okresie od 15 lipca do 24 sierpnia 2016 21 dzieci przebywało na koloniach letnich w Rzućwie.

IX. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych w 2016 roku realizował zadania w obszarach:

- świadczeń rodzinnych,
- funduszu alimentacyjnego,
- karty dużej rodziny,
- świadczenia wychowawczego tzw. „programu Rodzina 500+”,

i działał w oparciu o ustawy:

- z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016r. poz. 1518 ze zm),
- z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r. poz. 567 ze zm.),
- z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r. poz. 169 ze zm.),
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o karcie dużej rodziny (Dz. U. z 2014r. poz.1863),
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r. poz.195).

W ramach **świadczeń rodzinnych** Dział Świadczeń Rodzinnych w 2016 realizował wypłaty:

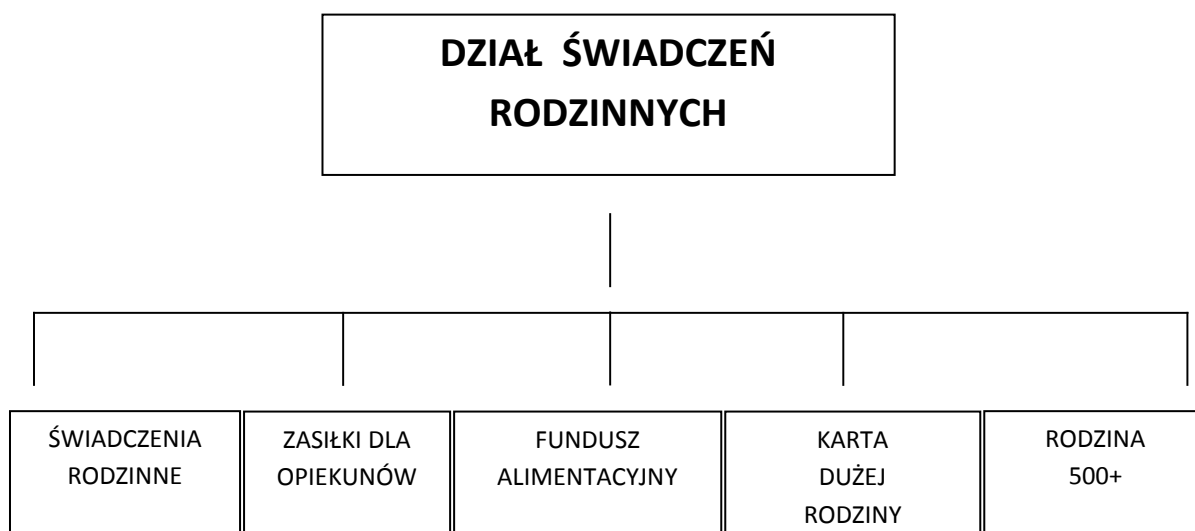
- zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych z tytułu:
 - * urodzenia dziecka,
 - * opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - * samotnego wychowywania dziecka,
 - * kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - * wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - * rozpoczęcia roku szkolnego,
 - * podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;
- świadczeń opiekuńczych, w tym:
 - * zasiłków pielęgnacyjnych,
 - * świadczeń pielęgnacyjnych,
 - * specjalnych zasiłków opiekuńczych;
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,

- zasiłków dla opiekunów.

Ponadto w 2016r. kontynuowano wypłatę świadczeń z **funduszu alimentacyjnego** oraz prowadzono postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Nowymi świadczeniami, które zostały wprowadzone w 2016 roku do katalogu świadczeń wypłacanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych były: świadczenie rodzicielskie (wypłacane od 1.01.2016r.), oraz świadczenie wychowawcze w ramach tzw. Programu „Rodzina 500+”. Dział Świadczeń Rodzinnych realizował również zadania wynikające z ustawy o karcie dużej rodziny.

Strukturę zadań Działu Świadczeń Rodzinnych w 2016 przedstawiono na schemacie.

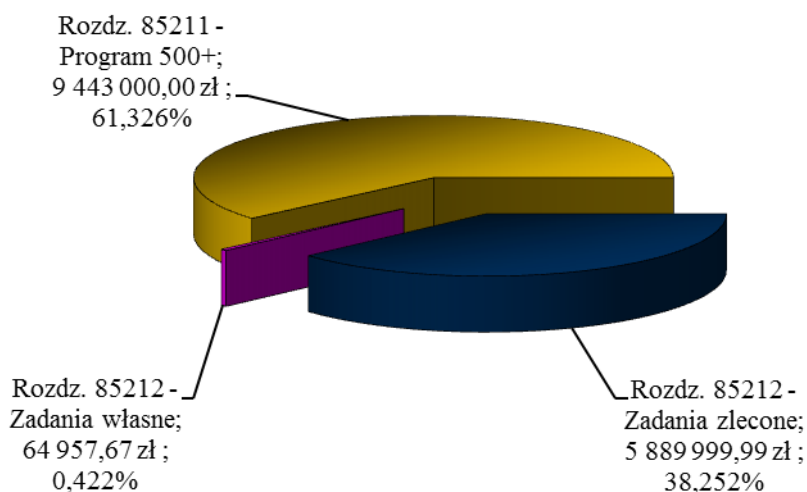

W 2016 roku świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane były z dwóch źródeł finansowania:

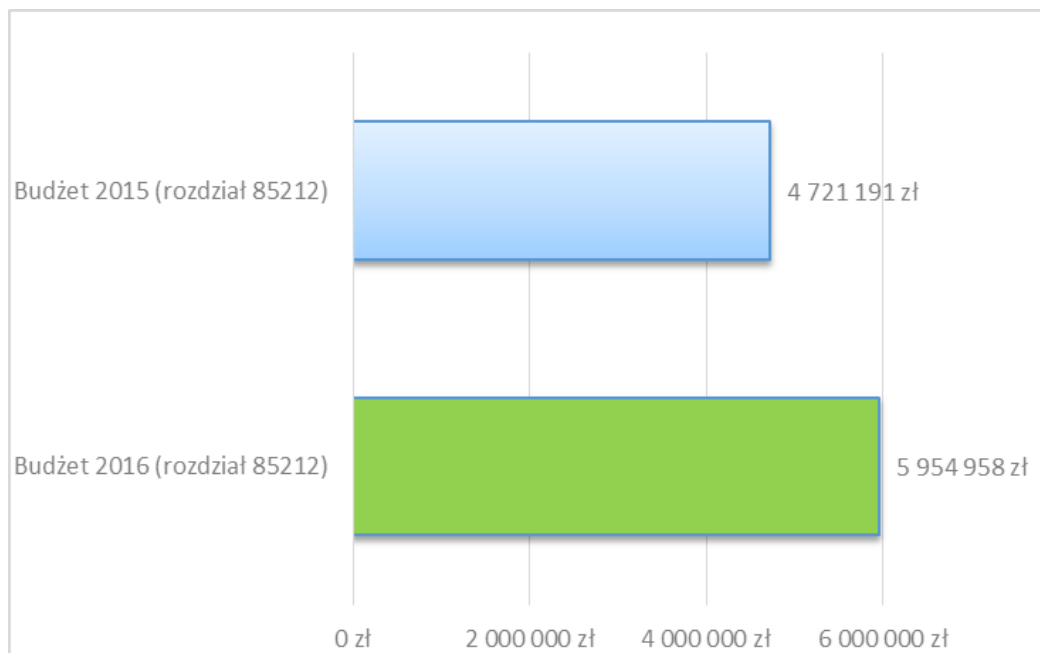
- ze środków budżetu państwa w ramach zadań zleconych,
- ze środków własnych gminy (w tym ze środków uzyskanych ze zwrotu należności od dłużników alimentacyjnych).

Struktura budżetu Działu Świadczeń Rodzinnych za 2016 rok przedstawiała się następująco:

Struktura wydatków Działu Świadczeń Rodzinnych w 2016 roku

W stosunku do poprzedniego roku, budżet w 2016 roku w rozdziale 85212 wzrósł o 26% . Wynikało to z wprowadzenia nowego świadczenia – świadczenia rodzicielskiego, podwyższenia kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, podwyższenia wysokości niektórych świadczeń rodzinnych oraz podwyższenia kryterium dochodowego z 574,00 zł do 674,00 zł (z 664,00 zł do 764,00 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem). Niewątpliwym wpływem na zwiększenie wydatków na świadczenia rodzinne miało wprowadzenie programu „Rodzina 500+”. Przy ustalaniu prawa do tego nowego świadczenia okazało się, że wiele rodzin, które do tej pory nie korzystały z zasiłku rodzinnego, na podstawie dochodów obliczonych na potrzeby programu Rodzina 500+ złożyło wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego. Na początku roku, gdy wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oscylowały w granicach 430-450 tys. zł miesięcznie, w sierpniu 2016r. wypłata tych świadczeń zwiększyła się o 50 tys. zł i wyniosła ponad 500 tys. zł.

W stosunku do lat poprzednich zauważyć można, iż w zakresie zadań zleconych nastąpił wzrost o 26% w stosunku do roku poprzedniego. W zakresie zadań własnych nastąpiło obniżenie wydatków o 33% - wynikało to głównie z faktu, iż w związku ze zmniejszeniem wpływów do budżetu gminy z wpłat od dłużników, zmniejszyły się wydatki na obsługę postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

1. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2016 roku Dział Świadczeń Rodzinnych kontynuował realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o karcie dużej rodziny (Dz. U. z 2014r. poz.1863). W 2016 roku wnioski o wydanie kart dużej rodziny złożyły 31 rodziny. Wydano 186 karty. Od początku funkcjonowania „Karty Dużej Rodziny” skorzystało z niej 246 rodzin.

2. ŚWIADCZENIA RODZINNE

W ramach **świadczeń rodzinnych** w 2016 roku realizowano wypłatę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenia opiekuńcze w formie zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnych zasiłków opiekuńczych.

Od 1.01.2016r. rozpoczęła się wypłata nowego świadczenia – świadczenia rodzicielskiego w wysokości 1.000 zł miesięcznie dla każdej matki, która nie jest uprawniona do zasiłku macierzyńskiego. Średnio miesięczna kwota wypłat tych świadczeń wyniosła ok. 41 tys. złotych, a w skali całego roku zwiększyła budżet w rozdziale 85212 o pół miliona złotych.

RODZAJ ŚWIADCZENIA	2015	2016	wzrost + / spadek -
Zasiłki rodzinne	968.590 zł	1.313.122 zł	+ 344.532 zł
z tyt. urodzenia się dziecka	51.000 zł	84.913 zł	+ 33.913 zł
Dodatki:			
z tyt. urlopu wychowawczego	107.054 zł	140.988 zł	+ 33.934 zł
z tyt. samotnego wychowywania dziecka	103.850 zł	128.484 zł	+ 24.634 zł
z tyt. kształcenia i rehabilitacji	74.140 zł	94.293 zł	+ 20.153 zł
z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	57.600 zł	71.826 zł	+ 14.226 zł
z tyt. podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	6.426 zł	8.014 zł	+ 1.588 zł
z tyt. wielodzietności	109.120 zł	128.267zł	+ 19.147zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	158.000 zł	213.000 zł	+ 55.000 zł
Świadczenia opiekuńcze			
Zasiłki pielęgnacyjne	1.394.595 zł	1.473.237zł	+ 78.642 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	532.800 zł	644.392 zł	+ 111.592 zł
Specjalne zasiłki opiekuńcze	50.405 zł	59.448 zł	+ 9.043 zł
Zasiłki dla opiekunów	45.101 zł	41.801 zł	- 3.300 zł

W 2016 roku wypłacono 23.381 świadczeń rodzinnych (zasiłków) – w stosunku do 2015 roku liczba wypłaconych zasiłków zwiększyła się o 4.189.

Od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz zasiłków dla opiekunów opłacono składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. W 2016 roku na wypłatę składek emerytalno – rentowych wydatkowano kwotę 148.499 zł, natomiast na składki zdrowotne 31.988zł. W stosunku do poprzedniego roku nastąpił wzrost wydatków w zakresie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe o 17%, a na ubezpieczenie zdrowotne o 29%.

W 2016 roku wydano 1.904 decyzje administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. W stosunku do 2015 roku liczba ta zwiększyła się o 718.

3. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

W związku z realizacją ustawy o **pomocy osobom uprawnionym do alimentów** w 2016 roku wypłacono 1.828 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 685.269 zł. W stosunku do roku 2015 liczba wypłaconych świadczeń zmalała o 61 świadczeń, zaś kwota zmalała o 15 tys. zł.

W ramach prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych 2016 roku podjęto następujące działania:

- przeprowadzono 26 wywiadów alimentacyjnych,
- zobowiązano 3 dłużników do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- skierowano 4 wniosków do Prokuratury o ściganie za przestępstwo z art. 209 Kodeksu Karnego
- skierowano 4 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużników.

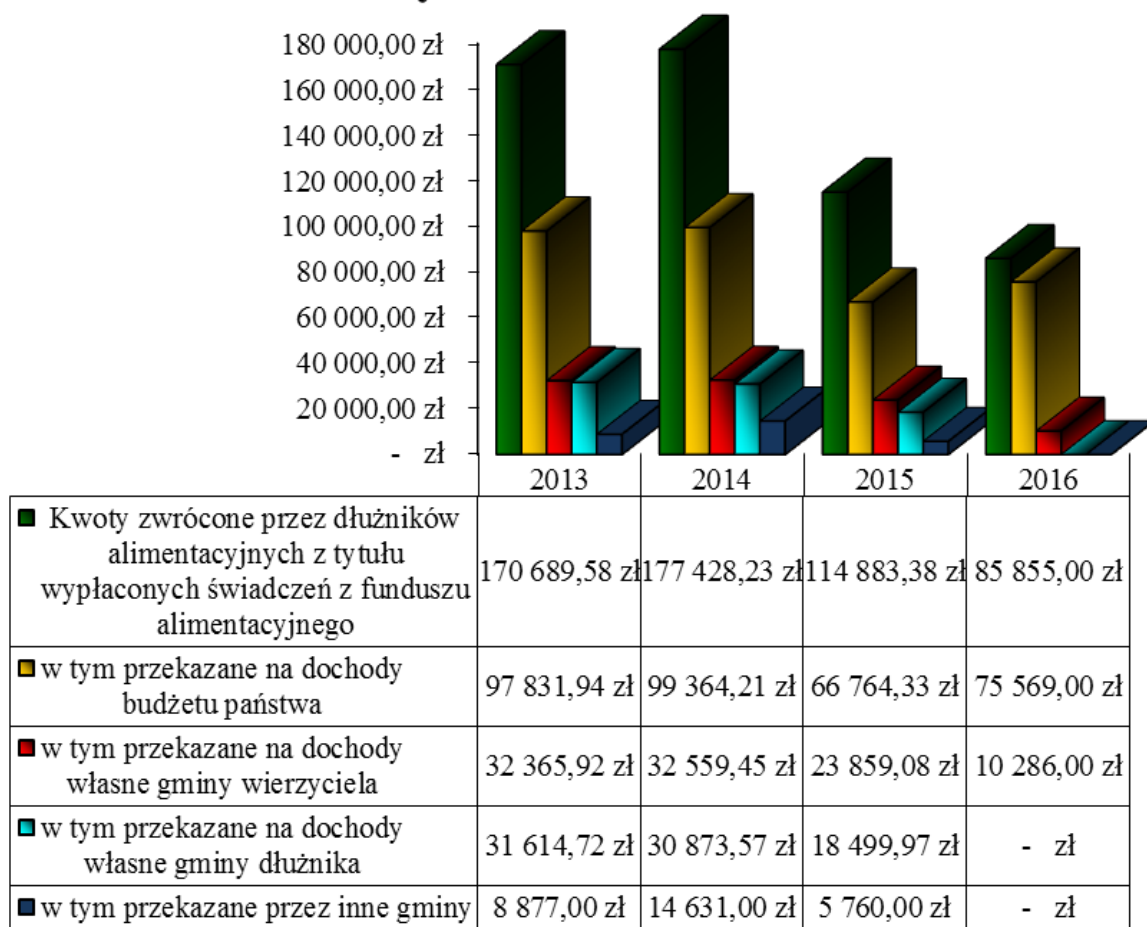
W 2016 roku w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 174 decyzje administracyjne oraz 10 decyzji w sprawach o uchylanie się od zobowiązań alimentacyjnych dłużników.

W 2016 roku od dłużników wyegzekwowano zarówno za pośrednictwem komorników sądowych, skarbowych jak i bezpośrednio od dłużników kwotę 85.855 zł. Jest to kwota niższa od roku poprzedniego o 23.268 zł. Przyczyną spadku wpływów było wejście w życie

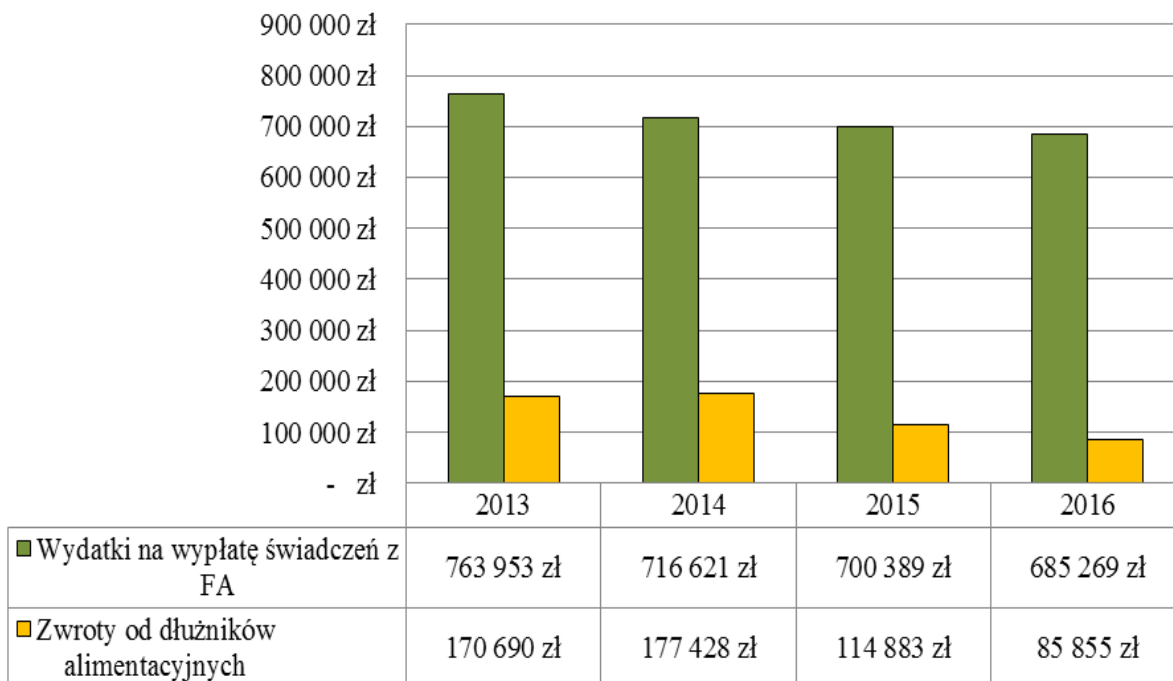
zmiany do ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów polegające na zmianie sposobu naliczania odsetek od zwrotów od dłużników alimentacyjnych. Na dochody budżetu państwa przekazano w 2016 roku 75.569 zł, w tym 60.140 zł na odsetki, a 10.286 zł na dochody własne organu właściwego wierzyciela.

Kształtowanie się zwrotów od dłużników przestrzeni ostatnich kilku lat przedstawiono na wykresie.

Zwroty od dłużników w latach 2013-2016

Udział zwrotów od dłużników alimentacyjnych w latach 2013-2016 przedstawiono na wykresie.

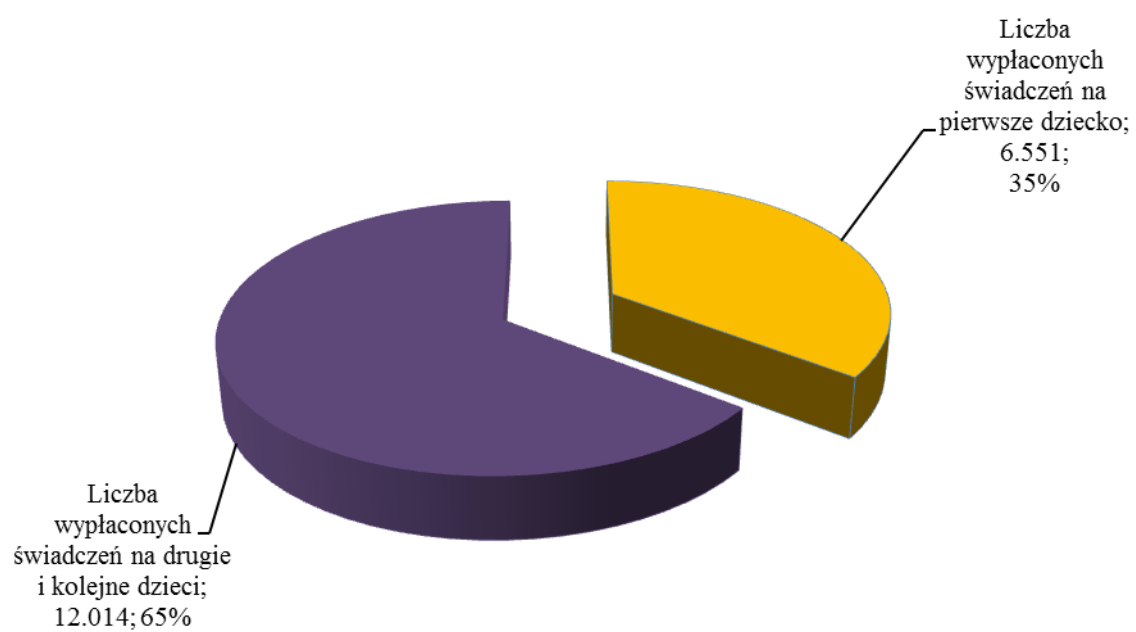
4. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Nowym świadczeniem wprowadzonym w 2016 roku było świadczenie wychowawcze w ramach **programu Rodzina 500+** .

W 2016r. wypłacono 18.565 świadczeń na kwotę 9.248.081 zł. Z programu skorzystały 1.544 rodziny. Liczba dzieci dla których zostało wypłacone świadczenie wychowawcze wyniosła 2.188, w tym „pierwszych dzieci” było 849, a „drugich” i kolejnych – 1.339.

Wśród wypłaconych 18.565 świadczeń na pierwsze dzieci wypłacono 6.551 świadczeń, a na pozostałe dzieci 12.014. Udział wypłaconych świadczeń na pierwsze dziecko w ogóle wypłaconych świadczeń z programu Rodzina 500+ wyniosła 35%.

Najwyższą sumę świadczeń otrzymała rodzina z ośmiorgiem dzieci – comiesięczna wypłata z programu wynosi 4.000 zł.

X. DZIAŁ FINANSOWO – KSIĘGOWY

Dział Finansowo-Księgowy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przede wszystkim w oparciu o ustawę o rachunkowości i finansach publicznych.

Rolą działu jest ewidencjonowanie zdarzeń związanych z realizacją budżetu jednostki, analizowaniem procesu realizacji zadań od strony finansowej, a przede wszystkim zgodności z przyjętymi w uchwale budżetowej planami finansowymi oraz przygotowanie projektu budżetu jednostki na kolejny rok w oparciu o posiadane informacje.

Ewidencja prowadzona była w rozbiciu na poszczególne rodzaje działalności, tak by dochody i wydatki przyporządkowane były realizowanym zadaniom z wyodrębnieniem:

- Domów pomocy społecznej;
- Wspierania rodziny;
- Placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych;
- Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”;
- Świadczeń z pomocy społecznej;
- Świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego;
- Ewidencji i rozliczeń z dłużnikami alimentacyjnymi;
- Ośrodka pomocy społecznej;
- Usług opiekuńczych;
- Pomocy materialnej dla uczniów;
- Porozumień i umów z innymi jednostkami;
- Zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach wyżej wymienionego podziału realizowano zadania według źródeł finansowania z rozbiem na zadania finansowane:

- ze środków własnych gminy;
- z dotacji na zadania zlecone;
- z dotacji na zadania własne;
- w ramach porozumień międzygminnych;
- ze środków PUP.

Prowadzona ewidencja finansowo – księgowa stanowiła podstawę sporządzania sprawozdania finansowego jednostki i rozliczania otrzymanych środków na działalność operacyjną i inwestycyjną oraz zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Od miesiąca kwietnia 2016 roku realizacja świadczeń w formie wypłat gotówkowych odbywa się w Banku PKO BP w Lublińcu przy ul. Paderewskiego 9.

1. ZATRUDNIENIE

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu w 2016 roku realizował zespół pracowników w ramach następujących działów:

- Dział Pomocy Środowiskowej;
- Dział Świadczeń Rodzinnych;
- Dział Usług Socjalnych;
- Dział Finansowo – Księgowy;
- Dział Administracyjno – Kadrowy.

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie 48 osób w ramach 46,75 etatu.

Spośród 48 pracowników Ośrodka 36 osób posiada wykształcenie wyższe, wśród nich 10 osób posiada ukończone Studia Podyplomowe:

- 1 w zakresie „Zarządzanie i organizacja placówkami pomocy społecznej i opiekuńczo wychowawczej”,
- 2 w zakresie „Zarządzanie i organizacja pomocy społecznej”,
- 1 w zakresie „Organizacja Pomocy Społecznej”,
- 1 w zakresie „Pedagogika Socjalna w zakresie oligofrenopedagogiki”,
- 1 w zakresie „Oligofrenopedagogiki z elementami terapii pedagogicznej i kształcenia integracyjnego”,
- 1 w zakresie „Pedagogika socjalna w zakresie Profilaktyki i Resocjalizacji”,
- 1 w zakresie „Aktywizacja i rozwój społeczności lokalnych”,
- 1 w zakresie „Administracji publicznej” oraz
- 1 w zakresie „Pozyskiwania i rozliczania projektów finansowanych z UE”.

Wśród pracowników zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego zatrudnionych było 12 osób. 12 pracowników socjalnych posiada wykształcenie wyższe, w tym jeden pracownik posiada I stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Obecnie pięć pracowników posiada specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny – 2 osoby w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami z zaburzeniami psychicznymi”, 1 osoba w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami bezrobotnymi”, 1 osoba w zakresie specjalności „praca socjalna z osobami starszymi” i 1 osoba w zakresie specjalności „praca socjalna z osobą

i rodziną z problemem przemocy”. Dwóch pracowników socjalnych posiada ukończone studia podyplomowe. Ośrodek zatrudnia również 2 pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2016 zorganizował praktyki zawodowe dla jednego studenta Studiów Podyplomowych w zakresie diagnozy, poradnictwa i systemowej pracy z rodziną.

Ponadto, jak w latach poprzednich Ośrodek współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy aktywizował 7 osób w ramach tzw. „odbywania stażu przez bezrobotnego”. Jedną osobę przez okres 12 miesięcy, jedną osobę przez okres 11 miesięcy, cztery osoby przez okres 6 miesięcy i jedną osobę przez okres 5 miesięcy.

W roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł z 23 osobami porozumienia o współpracy w wykonywaniu czynności wolontarystycznych w tym:

- jeden wolontariusz świadczył pomoc osobom starszym w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora” ,
- jeden wolontariusz świadczył usługi wspierające rodzinę,
- dwadzieścia jeden wolontariuszy pomagało dzieciom w nauce.

Również w roku 2016, realizując „Projekt Seniorki” Miejski Ośrodek pomocy Społecznej zawarł z Zakładem Karnym w Lublińcu umowę na nieodpłatne zatrudnienie skazanych dla trzech osób skazanych przy pracach opiekuńczo – pielęgnacyjnych w Domu Dziennego Pobytu „Klub Seniora”.

2. SZKOLENIA

Doskonalenie kadr Ośrodka Pomocy Społecznej skupiało się na zwiększeniu poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, wykształceniu umiejętności przydatnych w pracy socjalnej, zwiększeniu jej efektywności oraz tworzeniu nowych i doskonaleniu już stosowanych metod i form pomocy klientom Ośrodka.

W 2016 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystali z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji.

W szkoleniach wzięło udział dwadzieścia trzy osoby.

Szkolenia te obejmowały następujące tematy:

- „Szkolenie dla kadry jednostek OPS”,
- „Świadczenia rodzinne”,
- „Pomoc państwa w wychowaniu dzieci – Program Rodzina 500+”,
- „Świadczenia wychowawcze 500+ - aktualne problemy”,

- „Kart Dużej Rodziny”,
- „Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci, procedury odebrania dziecka z rodziny, przewozu dziecka i przekazania do pieczy zastępczej”,
- „Asystura jako alternatywna forma pomocy rodzinie oraz praca asystenta z rodzinami o szczególnych potrzebach”,
- „Otępienie – postawy diagnozy i rehabilitacji funkcji poznawczych. ABC komunikacji z chorym i wsparcie opiekunów”,
- „Praca z młodzieżą zagrożoną uzależnieniem lub uzależnioną od narkotyków”,
- „Ustawa o pomocy społecznej i jej akty wykonawcze w 2016 roku”,
- „Zmiany w zakresie pomocy społecznej”,
- „KPA w ośrodkach pomocy społecznej”,
- „Stypendia i zasiłki szkolne w 2016 roku”,
- „Obowiązkowe sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych”,
- „Umowy zlecenia i umowy o dzieło po zmianach od 01.01.2016 roku”,
- „Wspólna obsługa administracyjna, finansowa i księgowa jednostek sektora finansów publicznych – nowe rozwiązania dla JST”,
- „Ujęcie księgowe operacji wynikających z Programu 500+ i zmiany przepisów od kwietnia 2016 roku”,
- „Aktualne zmiany w przepisach prawa pracy – teoria i praktyka”.

3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

